

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2021

CENTRUM PRO ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

ŘÍJEN 2022

1	Úvod	4
1.1	Nejvýznamnější audity a kontroly	4
1.2	Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	5
2	Maturitní zkouška	7
2.1	Úpravy společné části	7
2.2	Úpravy profilové části	8
2.3	Náklady na přípravu a realizaci maturitní zkoušky	9
2.4	Průběh maturitní zkoušky	9
2.4.1	Informační podpora	10
2.4.2	Hodnocení společné části maturitní zkoušky	11
2.4.3	Přezkoumání výsledku hodnocení a průběhu zkoušek maturitní zkoušky	11
2.5	Vyhodnocení průběhu a kvality zkoušek	12
2.5.1	Ochrana a bezpečnost zkušebního tajemství	12
2.5.2	Zadání zkoušek a jeho kvalita	12
2.6	Výsledky maturitní zkoušky	14
2.7	Analýzy	22
2.8	Závěry	22
2.8.1	Zásadní zjištění	23
2.8.2	Doporučení	24
3	Jednotná přijímací zkouška	26
3.1	Konání testů a jejich vyhodnocení	27
3.2	Počty uchazečů a výsledky jednotné přijímací zkoušky	28
3.3	Náklady na přípravu a realizaci	33
3.4	Informační podpora	33
3.5	Hodnocení testů	34
3.6	Závěry a zjištění	34
3.6.1	Doporučení pro vzdělávací systém	34
3.7	Závěrečná zpráva, analýzy	35
4	Závěrečná zkouška	36
4.1	Informační systém ZZ	37
4.2	Zpracování jednotných zadání	37

4.2.1	Aktualizace jednotných zadání pro školní rok 2020/2021	37
4.2.2	Porady škol k jednotným zadáním	38
4.2.3	Soutěž samostatných odborných prací	40
4.3	Realizace závěrečné zkoušky ve školách	40
4.3.1	Červnový termín závěrečné zkoušky	41
4.3.2	Zářijový a prosincový termín závěrečné zkoušky	42
4.4	Metodická podpora škol.....	42
4.5	Závěrečná zkouška pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními	43
4.6	Informační podpora závěrečné zkoušky.....	43
4.7	Náklady na přípravu a realizaci jednotných zadání	43
4.8	Závěry a zjištění	44
5	Přílohy	45

1 ÚVOD

Hlavním úkolem Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále také CZVV nebo Centrum) v roce 2021 v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo:

- v souladu s § 80 odst. 3 připravit a realizovat společnou část maturitní zkoušky v jarním a podzimním zkušebním období a souběžně administrativně podpořit a zpracovat výsledky profilové části maturitní zkoušky;
- realizovat jednotnou přijímací zkoušku v souladu s § 60 a následujícími paragrafy školského zákona;
- realizovat technologickou a metodickou podporu závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem.

Rok 2021 byl ovlivněn epidemií onemocnění covid-19 a následnými opatřeními, která se dotkla nejen realizace všech výše uvedených zkoušek, ale i vlastního chodu CZVV.

1.1 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ AUDITY A KONTROLY

V průběhu roku 2021 proběhly v CZVV následující audity a kontroly:

ČÍSLO KONTROLY	NÁZEV EXTERNÍ KONTROLY	KDO EXTERNÍ KONTROLU PROVÁDĚL	VÝSLEDEK (NÁLEZY) EXTERNÍ KONTROLY	PŘIJATÁ OPATŘENÍ VEDOUcí K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH ZÁVAD	ZHODNOCENÍ PLNĚNÍ PŘIJATÝCH OPATŘENÍ VEDOUcíCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH ZÁVAD
sl. 1	sl. 2	sl. 3	sl. 4	sl. 5	sl. 6
Č.j.: 42013/384 256/18/01 3/402/Poh	Kontrola plnění povinností v nemocenském pojištění, v důchodovém pojištění a při odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za období od 1. 12. 2013 do 31. 5. 2018, resp. do 30. 9. 2020	PSSZ	Kontrola dosud neuzavřena		

ČÍSLO KONTROLY	NÁZEV EXTERNÍ KONTROLY	KDO EXTERNÍ KONTROLU PROVÁDĚL	VÝSLEDEK (NÁLEZY) EXTERNÍ KONTROLY	PŘIJATÁ OPATŘENÍ VEDOUcí K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH ZÁVAD	ZHODNOCENÍ PLNĚNÍ PŘIJATÝCH OPATŘENÍ VEDOUcíCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH ZÁVAD
MSMT-39058/2020-6 ze 29.4.2021	Posouzení účetní závěrky za rok 2020	MŠMT	Řádná účetní závěrka za rok 2020 se schvaluje	Drobné nedostatky odstraněny	Oprava a doplnění vnitřních předpisů organizace
MSMT-24816/2021-1 ze 13.10.2021	Posouzení účetní závěrky za rok 2021	MŠMT	1. část posouzení		
MF-31233/2021/1706-11	Veřejnosprávní kontrola - hospodaření s veřejnými prostředky v roce 2020	MF	Zjištění z oblasti zákoníku práce, ZZVZ a vnitřního kontrolního systému	V řešení	

Vnitřní kontroly v roce 2021:

V roce 2021 byly realizovány čtyři interní audity dle ročního plánu auditů:

1. Kontroly provedené dle ročního plánu činností:
 - a. audit ověření účetní závěrky za rok 2020;
 - b. audit procesů kontroly a tisku zkušební dokumentace maturitní zkoušky;
 - c. audit veřejných zakázek – prověření potenciálního střetu zájmů;
 - d. audit řízení dodavatelů.

1.2 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

Převážná část žádostí o informace směřovala k poskytnutí informací souvisejících s výsledky maturitní zkoušky a jednotné přijímací zkoušky, případně zpracováním analytických dat za jednotlivé zkušební předměty a termíny maturitní zkoušky, tj. jarní a podzimní zkušební období, nejen za rok 2021, ale i od roku 2010.

O informace žádaly jak fyzické osoby, tak právní subjekty. Ne vždy bylo možné žádostem vyhovět tak, aby nedošlo k porušení příslušných právních norem (zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, vyhláška č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, GDPR). Centrum každou žádost řešilo individuálně v souladu s výše uvedenými právními normami. Poskytnuté informace jsou v souladu s legislativou zveřejněny na webu Centra.

Struktura poskytovaných informací podle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, za kalendářní rok 2021 v členění podle písmen odst. 1 § 18 byla následující:

POČET PODANÝCH ŽÁDOSTÍ O INFORMACE	16
POČET VYDANÝCH ROZHODNUTÍ O ODMÍTNUTÍ ŽÁDOSTI NEBO O ČÁSTEČNÉM ODMÍTNUTÍ ŽÁDOSTI	8
POČET PODANÝCH ODVOLÁNÍ PROTI ROZHODNUTÍ	4
ROZSUDKY SOUDU VE VĚCI PŘEZKOUMÁNÍ	0
POČET POSKYTNUTÝCH VÝHRADNÍCH LICENCÍ	0
POČET PODANÝCH STÍŽNOSTÍ PODLE § 16a	0

2 MATURITNÍ ZKOUŠKA

Pověření Centra k administraci maturitní zkoušky a realizaci společné části maturitní zkoušky (MZ) vyplývá ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Návaznou legislativní normou, která upřesňuje způsob zajištění průběhu maturitní zkoušky, je vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2021, stejně jako v celém období od roku 2013, skládali žáci všech oborů vzdělání povinné zkoušky společné části maturitní zkoušky pouze v jedné úrovni obtížnosti. První povinnou zkouškou byl zkušební předmět český jazyk a literatura, u druhé povinné zkoušky (povinně volitelné) žáci volili mezi matematikou a cizím jazykem, kde si vybírali z pěti cizích jazyků: anglického, německého, ruského, francouzského a španělského. Dále si mohl každý žák ve společné části zvolit až dvě nepovinné zkoušky z portfolia zkušebních předmětů pro povinně volitelné zkoušky a nově také zkoušku z matematiky rozšiřující (ta navazuje na pokusné ověřování zkoušky Matematika+).

Od školního roku 2020/2021 se všechny zkoušky společné části na základě novelizace školského zákona zákonem č. 284/2020 Sb. konaly pouze formou didaktického testu a byly hodnoceny slovně hodnocením „uspěl“ a „neuspěl“ s vyjádřením procentuální úspěšnosti. Zkoušky z českého jazyka a literatury a cizího jazyka konané formou písemné práce a ústní zkoušky, které byly dříve součástí společné části, byly na základě novelizace přesunuty ze společné do profilové části.

V souvislosti s šířením onemocnění covid-19 a přijetím protiepidemických opatření ve školství byl model maturitní zkoušky pro školní rok 2020/2021 upraven opatřením obecné povahy (dále také OOP) Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 15. 3. 2021 a následujícími dodatky k opatření ze dne 14. 4. 2021 a 28. 4. 2021. Na základě OOP byla maturitní zkouška ve školním roce 2020/2021 upravena jak ve společné, tak v profilové části.

2.1 ÚPRAVY SPOLEČNÉ ČÁSTI

- K maturitní zkoušce v jarním zkušebním období byli připuštěni všichni žáci posledních ročníků, kteří podali přihlášku k jarnímu zkušebnímu období do 1. prosince 2020 a prospěli v prvním pololetí školního roku 2020/2021.
- Žákům, kteří byli ve školním roce 2020/2021 žáky posledního ročníku, byl navýšen počet opravných zkoušek konaných formou didaktického testu společné části na 3 z každé zkoušky (tzn. žáci měli 4 pokusy na vykonání každé povinné zkoušky společné části).
- Ostatním maturantům (tj. maturantům konajícím opravnou nebo náhradní zkoušku), kteří byli přihlášení ke konání povinné zkoušky společné části maturitní zkoušky v jarním zkušebním období 2021 nebo kteří se přihlásili ke konání povinné zkoušky společné části maturitní zkoušky v podzimním zkušebním období 2021, byl navýšen počet opravných zkoušek o jednu opravnou zkoušku u každé zkoušky konané formou didaktického testu, ke které byli

přihlášení. Počet opravných zkoušek byl navýšen pouze jednou, nemohla tedy nastat situace, že by maturant měl čtyři opravné zkoušky (5 pokusů).

- Didaktické testy se konaly v řádném termínu 24.–26. 5. 2021.
- Kromě řádného termínu se didaktické testy společné části v jarním zkušebním období uskutečnily také v mimořádném termínu od 7. do 9. 7. 2021. Mimořádný termín byl určen pro všechny maturanty, kteří v řádném termínu u didaktických testů neuspěli (u povinných zkoušek) nebo se z konání didaktických testů omluvili řediteli školy. Maturanti byli k mimořádnému termínu přihlášení automaticky (vyjma žáků s PUP MZ sk. 2 a 3, kteří museli písemně potvrdit zájem o konání zkoušky řediteli školy do 10. 6. 2021). Pokud se žáci ke konání opravné nebo náhradní zkoušky v mimořádném termínu nedostavili, byli automaticky omluveni.
- Pro jarní i podzimní zkušební období došlo k navýšení časového limitu pro konání didaktických testů společné části. Didaktický test z českého jazyka a literatury trval 85 minut a didaktický test z cizího jazyka 110 minut (z toho 40 minut poslechová část testu a 70 minut část testu ověřující čtení a jazykovou kompetenci). Na didaktický test z matematiky bylo vyhrazeno 135 minut. Časový limit pro konání nepovinné zkoušky matematika rozšiřující zůstal nezměněn.
- Žáci posledního ročníku jakékoliv formy vzdělávání oborů stanovených v opatření obecné povahy (zdravotnické a sociální obory), kteří odpracovali od 12. 10. 2020 do 17. 5. 2021 dobrovolně nebo v rámci nařízené pracovní povinnosti v rámci pracovněprávního vztahu či v rámci praktického vyučování nejméně 160 hodin u orgánů ochrany zdraví nebo poskytovatelů zdravotnických či sociálních služeb uvedených v opatření, nemuseli konat povinné didaktické testy. Podrobné informace k této úpravě jsou uvedeny [v samostatném článku](#) na webu Centra.
- Na základě [opatření obecné povahy MŠMT ze dne 7. 6. 2021](#) bylo upraveno hodnocení didaktického testu z matematiky. Hranice úspěšnosti u zkoušky byla tímto opatřením pro obě zkušební období maturitní zkoušky v roce 2021 snížena ze 33 na 27 %.

2.2 ÚPRAVY PROFILOVÉ ČÁSTI

- Žáci, kteří byli ve školním roce 2020/2021 žáky posledního ročníku, nemuseli konat povinnou profilovou zkoušku z českého jazyka a literatury ani z cizího jazyka, který si zvolili ve společné části. Pokud se rozhodli tyto zkoušky konat, konali je pouze formou ústní zkoušky, případný neúspěšný výsledek u zkoušky však nebyl započítáván do celkového hodnocení maturitní zkoušky.
- Žáci, kteří konali maturitní zkoušku v řádném termínu podle zákona č. 135/2020 Sb., konali profilové zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka pouze formou ústní zkoušky.
- Období pro konání profilových zkoušek v jarním zkušebním období bylo posunuto na období od 1. 6. do 23. 7. 2021. Praktické zkoušky bylo možné konat až do 27. 8. 2021.
- Žákům, kteří byli ve školním roce 2020/2021 žáky posledního ročníku, byl navýšen počet opravných zkoušek praktické zkoušky na tři opravné zkoušky z každé zkoušky.
- Ostatním maturantům, kteří byli v jarním zkušebním období přihlášení ke konání praktické zkoušky, byl navýšen počet opravných zkoušek o jednu opravnou zkoušku u každé praktické zkoušky, ke které byli přihlášení; počet opravných zkoušek byl o jeden opravný termín u každé

praktické zkoušky navýšen také těm, kteří se přihlásili ke konání praktické zkoušky v podzimním zkušebním období 2021.

- Maturantům, kteří byli přihlášení ke konání praktické zkoušky v jarním zkušebním období 2021 a kteří u této zkoušky neuspěli nebo kteří se v souladu se školským zákonem omluvili z konání této zkoušky, bylo umožněno konat opravnou nebo náhradní zkoušku v mimořádném termínu. Mimořádný termín stanovil ředitel školy v souladu s ustanovením [dodatku k opatření obecné povahy ze dne 28. 4. 2021](#).
- Zkoušky profilové části se v podzimním zkušebním období roku 2021 uskutečnily v době od 1. do 20. 9. 2021. Období pro konání praktických zkoušek bylo mimořádně prodlouženo do 13. 10. 2021.

2.3 NÁKLADY NA PŘÍPRAVU A REALIZACI MATURITNÍ ZKOUŠKY

Roční provozní náklady na centrální zajištění obou zkušebních období (bez mimořádného termínu) konání společné části maturitní zkoušky v roce 2021 činily 119,828 mil. Kč.

Náklady realizace MZ v letech 2011 až 2021 v tis. Kč

OBDOBÍ	Z TOHO MZ
2011	178 390
2012	195 883
2013	161 538
2014	152 322
2015	137 184
2016	140 853
2017	141 109
2018	157 389
2019	150 048
2020	125 809
2021	119 828
Celkem	1 660 353

2.4 PRŮBĚH MATURITNÍ ZKOUŠKY

Průběh maturitní zkoušky byl poznamenán nepříznivým vývojem epidemické situace v České republice v souvislosti s šířením onemocnění covid-19. Na základě mimořádných opatření byly po významnou část roku uzavřeny všechny střední školy a výuka probíhala distanční formou. Období pro konání

maturitní zkoušky v jarním zkušebním období tak bylo vzhledem k okolnostem posunuto OOP Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o několik týdnů.

Maturitní zkouška se v jarním zkušebním období 2021 uskutečnila ve školách v následujících termínech:

- Didaktické testy společné části se v řádném jarním termínu konaly od 24. do 26. 5. 2021.
- Didaktické testy společné části v mimořádném jarním termínu se konaly od 7. do 9. 7. 2021.
- Zkoušky profilové části maturitní zkoušky se uskutečnily v období od 1. 6. 2021 do 23. 7. 2021, praktické zkoušky bylo možné konat až do 27. 8. 2021 (zkoušky konané formou písemné zkoušky, písemné práce a praktické zkoušky bylo možné konat od 19. 4. 2021).

Maturitní zkouška v podzimním zkušebním období 2021 se uskutečnila ve školách v následujících termínech:

- Zkoušky profilové části se konaly 1.–20. 9. 2021, profilové zkoušky konané formou praktické zkoušky bylo možné konat mimořádně do 13. 10. 2021.
- Didaktické testy společné části se konaly 1.–2. 9. 2021.

2.4.1 INFORMAČNÍ PODPORA

Činnosti související s informační podporou maturitní zkoušky byly zaměřeny na jednotlivé cílové skupiny. Pro žáky a veřejnost Centrum stejně jako v minulých letech pravidelně zveřejňovalo aktuální informace prostřednictvím svých webových stránek maturita.cermat.cz.

Na webových stránkách byly průběžně publikovány jak důležité dokumenty k organizaci maturitní zkoušky (např. kritéria hodnocení, jednotné zkušební schéma), tak aktuální informace o změnách v modelu maturitní zkoušky a harmonogramu konání jednotlivých zkoušek v souvislosti s novelou školského zákona a protiepidemickými opatřeními ve školství.

Web maturitní zkoušky dále nabízel informace o jednotlivých zkouškách společné části včetně jejich struktury a způsobu hodnocení. Žáci mohli v samostatné sekci nalézt také desítky zadání didaktických testů z předchozích let. Kromě toho byly na webu publikovány také důležité informace pro pedagogy, kteří se účastnili školení na funkce zajišťující konání maturitní zkoušky ve škole.

Uživatelé mohli na webu nalézt rovněž odkaz na webové stránky data.cermat.cz, které jsou tematicky zaměřeny na statistické výstupy Centra. Zde jsou zveřejněny analýzy výsledků maturitní zkoušky v jarním i podzimním zkušebním období 2021.

Užitečným informačním kanálem pro maturanty i školy byl také facebookový profil *Udělám maturitu* s početnou fanouškovskou základnou. Kromě publikování důležitých informací a novinek o maturitní zkoušce profil sloužil také k zodpovídání dotazů samotných maturantů.

Kromě webových stránek a facebookového profilu Centrum poskytovalo informační podporu žákům prostřednictvím *Maturitních zpravodajů* se zaměřením na přihlašování žáků k maturitní zkoušce a jednotlivým zkušebním předmětům společné části. Všechna čísla *Maturitního zpravodaje* jsou k dispozici na maturita.cermat.cz.

Pro podzimní zkušební období bylo pro žáky připraveno samostatné vydání *Průvodce maturitní zkouškou*, které obsahovalo komplexní informace o organizaci maturitní zkoušky v zářijovém termínu.

Žáci se i v roce 2021 ve velké míře registrovali na *výsledkovém portálu žáka*. Prostřednictvím tohoto portálu tak maturanti měli možnost elektronicky získat dokumenty s výsledky didaktických testů.

Informační podpora školám byla zajištěna primárně pomocí tzv. directmailingu, tzn. hromadně zasílaných e-mailových zpráv, jehož prostřednictvím byly školám zasílány důležité informace k zajištění maturitní zkoušky. Stejně jako v předchozích letech byl pro komunikaci s touto cílovou skupinou v roce 2021 využíván zejména informační systém CERTIS, ve kterém byly školám zpřístupněny také metodické materiály, protokoly a záznamy ke zkouškám, výsledkové dokumenty a další doprovodné dokumenty k realizaci maturitní zkoušky.

Veřejnosti i školám byl každý pracovní den k dispozici HelpDesk Centra na e-mailu info@cermat.cz nebo na tel. 224 507 507.

2.4.2 HODNOCENÍ SPOLEČNÉ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY

V rámci hodnocení zkoušek společné části (kromě didaktického testu z matematiky rozšiřující) bylo v jarním zkušebním období 2021 prostřednictvím elektronického systému vyhodnoceno celkem 1 244,9 tis. otevřených testových úloh, v mimořádném termínu MZ 119,5 tis. a v podzimním zkušebním období pak 54 tis. úloh (každá úloha byla ohodnocena dvěma ratery). V jarním zkušebním období otevřené úlohy posuzovalo 243 raterů a 15 superraterů, v mimořádném termínu MZ 33 raterů a 7 superraterů, v podzimním zkušebním období 55 raterů a 6 superraterů. Spolehlivost manuálního hodnocení byla založena zejména na tom, že každá otevřená úloha byla hodnocena dvěma hodnotiteli (ratery) a v případě neshody rozhodoval o výsledném hodnocení rozhodčí hodnotitel (superrater).

2.4.3 PŘEZKOUMÁNÍ VÝSLEDKU HODNOCENÍ A PRŮBĚHU ZKOUŠEK MATURITNÍ ZKOUŠKY

Každý, kdo konal zkoušku profilové části maturitní zkoušky nebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen, mohl písemně požádat krajský úřad o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení, a to pro jarní zkušební období do 12. 8. 2021. Výjimkou byly žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku praktické zkoušky profilové části nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení z této zkoušky konané v období od 26. 7. 2021 do 27. 8. 2021, kdy žádost o přezkum bylo možné podat do 20 dnů ode dne konání praktické zkoušky. Pro podzimní zkušební období bylo možné žádost podat do 11. 10. 2021, s výjimkou žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku praktické zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení z této zkoušky konané v podzimním zkušebním období, kdy žádost o přezkum bylo možné podat do 2. 11. 2021. Krajské úřady předaly Centru v jarním zkušebním období 6 kladně vyřízených žádostí, v podzimním zkušebním období nebyla žádná z žádostí vyřízena kladně.

Žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušky společné části konané formou didaktického testu nebo o přezkoumání rozhodnutí o vyloučení z této zkoušky se podávaly Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, a to pro řádný termín jarního zkušebního období do 28. 6. 2021, pro mimořádný termín jarního zkušebního období do 9. 8. a pro podzimní zkušebního období do 30. 9. 2021.

Žadostí o přezkoumání výsledku didaktického testu bylo podle evidence Centra v řádném termínu jarního zkušebního období podáno celkem 740 k 766 zkouškám, z toho v 24 případech z důvodu potenciálního organizačního incidentu. Centrum doporučilo ke kladnému vyřízení 5 žádostí o přezkoumání výsledku didaktických testů, tedy 0,676 % podaných žádostí. V mimořádném termínu pak bylo podáno celkem 390 žádostí k 397 zkouškám, z toho 25 se týkalo potenciálního organizačního

incidentu. Centrum doporučilo ke kladnému vyřízení 3 žádosti o přezkoumání výsledku didaktických testů, tedy 0,769 % podaných žádostí.

V podzimním zkušebním období bylo podáno celkem 234 žádostí o přezkoumání výsledku didaktického testu k 237 zkouškám, z toho 9 z důvodu potenciálního organizačního incidentu, a to k 237 zkouškám. Centrum doporučilo kladné vyřízení u 3 didaktických testů, tedy v 1,282 % podaných žádostí.

Součinnost Centra při vyřizování žádostí o přezkum zkoušek konaných formou didaktického testu byla MŠMT poskytována prostřednictvím informačního systému CERTIS.

2.5 VYHODNOCENÍ PRŮBĚHU A KVALITY ZKOUŠEK

2.5.1 OCHRANA A BEZPEČNOST ZKUŠEBNÍHO TAJEMSTVÍ

Ochrana informace veřejně nepřístupné, tedy zejména zadání zkoušek, před prozrazením je klíčovým požadavkem zajištění objektivit zkoušek. Tomu byla přizpůsobena procesní architektura logistického, technologického a bezpečnostního modelu maturitní zkoušky i postupy a metodiky pro výkon funkcí všech orgánů maturitní zkoušky.

Všechny procesy přípravy a průběhu zkoušek ve školách v jarním i podzimním zkušebním období proběhly bez jediného bezpečnostního incidentu. Monitorovací bezpečnostní systémy nezaznamenaly žádný vážný incident ani zvýšené riziko jeho vzniku, a proto nebylo zapotřebí realizovat žádný z připravených krizových scénářů.

Centrum i ředitelé a pedagogičtí pracovníci škol znovu prokázali při ochraně informací veřejně nepřístupných vysokou míru odpovědnosti.

2.5.2 ZADÁNÍ ZKOUŠEK A JEHO KVALITA

Kvalitě a relevanci zadání didaktických testů byla v průběhu přípravy zadání věnována ze strany Centra maximální pozornost. Systém řízení kvality zadání zkoušek byl ověřován zpětnou validací úloh a zadání zkoušek a ověřením způsobilosti didaktických testů. Validace probíhala bezprostředně po prvním vyhodnocení didaktických testů. Validační komise CZVV byly jmenovány ředitelkou Centra a řídily se interní směrnici Centra.

Validační komise vydává následující výroky, o nichž rozhoduje ředitelka Centra:

1. K validitě úloh

- a. „Na základě komplexního posouzení klasifikované úlohy **neshledává komise důvod zařadit úlohu do kategorie defektních úloh** a nedoporučuje přijímat v rámci zpracování výsledků k této úloze žádná nápravná opatření.“
- b. „Na základě komplexního posouzení klasifikované úlohy **neshledává komise důvod zařadit úlohu do kategorie defektních úloh**. Doporučuje však přijmout nápravná opatření v podobě **úpravy klíče správných řešení**. Klíč správných řešení doporučuje komise upravit následovně: ...“
- c. „Na základě komplexního posouzení klasifikované úlohy komise **shledává důvodným její zařazení do kategorie defektních úloh** a doporučuje přijmout v rámci zpracování výsledků k této úloze následující nápravné opatření:

- c1 Všem žákům, kteří test konali, bude do souhrnného výsledku testu započítán maximální počet bodů dosažitelný správným řešením úlohy.“
- c2 Všem žákům, kteří uvedli jakékoli řešení úlohy, bude do souhrnného výsledku započítán maximální počet bodů dosažitelný správným řešením úlohy.“
- c3 Všem žákům, kteří zvolili jako správné řešení alternativy ..., bude do souhrnného výsledku testu započítán maximální počet bodů dosažitelný správným řešením úlohy.“

2. K souladu úloh s Katalogem požadavků zkoušek

Varianta 1: u žádné z úloh nebyl identifikován nesoulad s Katalogem.

- „Komise doporučuje ředitelce Centra potvrdit soulad předmětného didaktického testu pro ... zkušební období maturitní zkoušky ve školním roce ... s Katalogem.“

Varianta 2: alespoň u jedné úlohy byl konstatován nesoulad s Katalogem.

- „Komise doporučuje ředitelce Centra potvrdit soulad didaktického testu ze zkušebního předmětu ... pro ... zkušební období maturitní zkoušky ve školním roce ... s Katalogem za podmínky, že v případě úloh(y) č. ... budou provedena nápravná opatření ve smyslu stanoviska Komise.“

Po kontrole validačními komisemi CZVV byla kvalita didaktických testů posuzována Nezávislou odbornou komisí MŠMT (NOK), které byla předložena zkušební dokumentace včetně klíčů správných řešení a položkových analýz.

JARNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ

V řádném termínu jarního zkušebního období byla hodnocena způsobilost 10 testů s výsledkem, že všechny testy použité pro maturitní zkoušky v řádném termínu jarního zkušebním období roku 2021 jsou plně způsobilé plnit funkci validního zadání pro zkoušku společné části MZ konanou formou didaktického testu. Výjimkou byl test z německého jazyka, ve kterém bylo nutné přijmout nápravné opatření u úlohy č. 36, a to takové, že všem žákům, kteří test konali, byl do souhrnného výsledku testu započítán maximální počet bodů dosažitelný správným řešením úlohy 36, tj. 1 bod.

V mimořádném termínu jarního zkušebního období byla hodnocena způsobilost 9 testů s výsledkem, že všechny testy použité pro maturitní zkoušku v tomto termínu byly plně způsobilé plnit funkci validního zadání pro zkoušku společné části MZ konanou formou didaktického testu.

Posudky NOK k didaktickým testům v [řádném](#) a [mimořádném termínu](#) jarního zkušebního období jsou k dispozici na webových stránkách MŠMT.

PODZIMNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ

V podzimním zkušebním období byla hodnocena způsobilost 8 testů, a to s výsledkem, že všechny testy použité pro maturitní zkoušky v podzimním zkušebním období roku 2021 jsou plně způsobilé plnit funkci validního zadání pro zkoušku společné části MZ konanou formou didaktického testu.

Posudky NOK k didaktickým testům v podzimním zkušebním období jsou zveřejněny na [webových stránkách MŠMT](#).

2.6 VÝSLEDKY MATURITNÍ ZKOUŠKY

K maturitní zkoušce se v jarním zkušebním období 2021 přihlásilo celkem 80,8 tis. žáků, což je o 0,8 tis. více než v roce 2020 (meziroční nárůst 1 %). Počet **prvomaturantů** přihlášených k jarnímu zkušebnímu období (ZO) 2021 stoupl meziročně o 2,9 tis. žáků (+4,2 %) na 72,7 tis. (90,0 % celkového počtu přihlášených).

Žáků hlásících se k **odloženému řádnému termínu** bylo nejméně za celé sledované období od roku 2011, tedy 0,4 tis. (0,5 % z celkového počtu přihlášených). Výrazný pokles této skupiny maturantů souvisí s mimořádnými opatřeními v souvislosti s pandemií covid-19, kdy byli v roce 2020 připuštěni k MZ téměř všichni žáci posledních ročníků SŠ.

K **opravné či náhradní zkoušce** se v jarním zkušebním období 2021 přihlásilo 7,6 tis. žáků (9,5 % z celkového počtu přihlášených). Mezi lety 2012–2018 podíl těchto maturantů rostl z důvodu zvyšujícího se počtu těch, kteří napoprvé u maturity neuspěli a poté se k maturitní zkoušce hlásili opakovaně. Rokem 2019 se však růst podílu maturantů opravujících zkoušku zastavil a v posledních dvou letech dochází k poklesu zastoupení této skupiny.

Mezi **prvomaturanty** bylo 31,9 tis. chlapců (45,7 %) a 37,9 tis. dívek (54,3 %). Celkem 68,4 tis. prvomaturantů se na střední škole vzdělávalo v denní formě vzdělávání (94,1 %) a 4,3 tis. pak v ostatních formách (5,9 %).

Co se týká prvomaturantů, z hlediska typu školy přihlášku ke zkoušce podalo 21,8 tis. gymnazistů, což je 29,9 % ze všech přihlášených. Meziročně podíl gymnazistů sice klesl o 1,2 p. b., nicméně ve srovnání s rokem 2011 je jejich zastoupení o 4,6 p. b. vyšší. Z lyceí se přihlásilo 3,6 tis. (4,9 %) žáků, ze SOŠ pak 34,9 tis. (51,1 %) žáků. Počet žáků ze SOŠ se meziročně zvýšil o 2,3 tis. a jejich podíl mezi přihlášenými prvomaturanty je od roku 2011 nejvyšší (rozdíl mezi lety 2011 a 2021 je 6 p. b.). K maturitní zkoušce se dále přihlásilo 5,5 tis. (7,5 %) žáků ze SOU, jejich podíl meziročně vzrostl o 0,5 p. b., avšak vzhledem k roku 2011 jde o pokles o 1,1 p. b. Z nástaveb podalo přihlášku 4,8 tis. prvomaturantů, jejich zastoupení (6,6 %) zůstává stejné jako v roce předchozím. Od roku 2011 došlo k poklesu zastoupení žáků z nástaveb na celkovém počtu prvomaturantů o 8,1 p. b.

PODÍL VOLBY PŘEDMĚTŮ 2. POVINNÉ ZKOUŠKY

Z celkového počtu 70 977 prvomaturantů, kteří se v jarním ZO 2021 přihlásili ke společné části MZ, jich ke 2. povinné zkoušce podalo přihlášku 70 676.

Ve volbě předmětů druhé povinné zkoušky pozorujeme od roku 2012 následující trendy:

- **Klesající zájem o zkoušku z matematiky** – v roce 2020 se poprvé svým zastoupením dostala pod 20% hranici, v roce 2021 je pak její zastoupení ještě o 1 p. b. nižší. Přihlášku k této zkoušce podalo celkem 13,3 tis. prvomaturantů, tj. 18,9 % všech přihlášených ke 2. povinné zkoušce. Oproti roku 2012, kdy byl zájem o matematiku historicky nejvyšší, činí pokles zastoupení tohoto předmětu 25,1 p. b. (průměrný meziroční pokles za období 2012–2021 je 2,8 p. b.).
- **Konstantní růst zájmu o zkoušku z anglického jazyka** – ke zkoušce se přihlásilo 55,1 tis. prvomaturantů (o 3,3 tis. více než v roce 2020) a podíl volby se tak dostal na 78,0 %. Od roku

2012 narostl podíl žáků volících angličtinu o více než 31 p. b. (průměrný meziroční nárůst v letech 2012–2021 je 3,3 p. b.).

- **Pokles volby německého jazyka**, který je pozorovatelný od roku 2012 s přestávkou v roce 2019. V jarním ZO 2021 si němčinu vybralo 1,3 tis. prvomaturantů, tj. 1,8 % přihlášených ke 2. povinné zkoušce. Rozdíl mezi lety 2021 a 2011 (tehdy si němčinu vybrala desetina prvomaturantů) činí 8,2 p. b.

Ruský jazyk si v roce 2021 zvolilo celkem 707 prvomaturantů (1,0 %), její zastoupení je tak nejnižší z celého sledovaného období. Největší podíl (1,8 %) v rámci druhé povinné zkoušky měla ruština v letech 2013 a 2014.

Francouzština byla v roce 2021 volbou pro pouhých 82 prvomaturantů, převážně gymnazistů, její podíl se tak v posledních dvou ročnících pohybuje kolem 0,1 %, v letech 2012–2018 byl na úrovni 0,2 %.

Španělštinu si vybralo v jarním ZO 2021 jako druhou povinnou zkoušku 167 prvomaturantů a její zastoupení se stabilně v celém sledovaném období drží na úrovni 0,2 %.

Roky 2020 a 2021 byly oproti předchozím ročníkům MZ specifické nejen rozsahem dílčích zkoušek společné části MZ, ale také podmínkami, za kterých mohli žáci posledních ročníků středních škol k maturitě nastoupit. Oproti standardním ročníkům (2011–2019) mohli být k maturitní zkoušce v letech 2020 a 2021 připuštěni prakticky všichni žáci posledních ročníků oborů středních škol ukončených maturitní zkouškou, resp. žáci, kteří nebyli v pololetí posledního ročníku střední školy hodnoceni známkou nedostatečný.

NEÚČAST U MZ

Z celkového počtu 80,8 tis. maturantů přihlášených k jarnímu ZO 2021 zkoušku nekonalo 4,3 tis. žáků, tj. 5,4 %. Meziročně se jedná o nárůst míry neúčasti o 2,1 p. b., ve srovnání s rokem 2019 je míra neúčasti o 4,6 p. b. nižší. Mezi **prvomaturanty**, kterých se přihlásilo 72,7 tis., k maturitní zkoušce nepřišlo 2,9 tis., tj. 3,9 %. Oproti roku 2019, kdy maturitní zkoušku nekonalo 6,1 tis. přihlášených, činí pokles podílu nekonajících 4,8 p. b.

Skupina žáků maturantů v **odloženém řádném termínu** čítá v roce 2021 pouze 0,4 tis. přihlášených, přičemž v předchozích letech se jejich počet pohyboval mezi 1,5 a 2,5 tis. Za poklesem zastoupení této skupiny stojí mimořádná pandemická opatření, kdy se značné části maturantů, kteří by jinak zůstávali v kategorii odloženého řádného termínu (tj. neukončivší poslední ročník SŠ), podařilo maturitní zkoušku konat. U těch, kteří v roce 2021 podali přihlášku v odloženém řádném termínu, školy shledávají skutečně závažné důvody bránící v uzavření posledního ročníku střední školy. Míra neúčasti se tak zde dostala na 91,6 % (v letech 2012–2019 se pohybovala mezi 50–55 %, v roce 2020 činila 20,6 %).

Mezi maturanty v **opravném** či **náhradním termínu**, kteří se přihlásili v počtu 7,6 tis., zkoušku nekonalo 1,1 tis., tj. 14,1 % přihlášených. Tito žáci již k maturitní zkoušce v minulých ročnících připuštěni byli a jejich důvod neúčasti je tedy jiný než neukončení posledního ročníku střední školy. Oproti roku 2020 se zde míra neúčasti zvýšila o 4,4 p. b.

NEÚSPĚŠNOST U MZ CELKEM

Celkový **podíl maturantů, kteří v jarním zkušebním období 2021 nezískali maturitní vysvědčení**, ať již z důvodu faktického neúspěchu či z důvodu nepřítomnosti u zkoušky (hrubá neúspěšnost), činí 22,7 %. Po výrazném poklesu hrubé neúspěšnosti mezi lety 2019 a 2020, který byl způsoben zejména vyšší účastí u zkoušky, se míra hrubé neúspěšnosti v roce 2021 dostává ještě níže. Důvodem tohoto poklesu jsou jednak mimořádná opatření spojená s pandemií, jednak také plánovaná změna formy zkoušek společné části maturitní zkoušky, kdy písemné práce a ústní zkoušky z češtiny a z cizích jazyků přešly s platností od roku 2021 do kompetence škol v profilové části.

Mezi **prvomaturanty** se ukazuje, že zatímco v letech 2011–2019 se v jarním ZO poměr nekonajících zkoušku a neúspěšných u zkoušky pohyboval v průměru na úrovni 34 : 66, v roce 2020 se díky výrazně nízké neúčasti tento poměr posunul na 8 : 92 a v roce 2021 pak činil 21 : 79. Meziroční změna vah (nekonající vs. neúspěšní) souvisí především s poklesem zastoupení těch maturantů, kteří zkoušku konali a neuspěli. Hrubá míra neúspěšnosti prvomaturantů meziročně klesla poprvé od roku 2011 pod 20% hranici, a to na hodnotu 19,1 %.

Velmi výrazně se poměr nekonajících a neúspěšných meziročně proměnil u skupiny maturantů hlásících se v **odloženém řádném termínu**, tedy u žáků, kterým se v předchozích letech nepodařilo ukončit ročník, a nebyli tak k MZ školou připuštěni. V roce 2019 byl poměr nekonající vs. neúspěšní 63 : 37, v roce 2020 pak 28 : 72 a rokem 2021 se kvůli extrémně vysoké neúčasti dostal na 4 : 96. Hrubá neúspěšnost právě kvůli velkému podílu nekonajících meziročně stoupla u této skupiny maturantů z hodnoty 73,5 % na 95,7 %, tj. o 22,2 p. b.

Skupiny maturantů hlásících se k **opravné či náhradní zkoušce** se efekt mimořádného opatření, kdy mohli zkoušku konat téměř všichni žáci posledního ročníku, z principu netýká, proto zde meziročně k výraznějším změnám nedošlo. Hrubá neúspěšnost stoupla o 0,5 p. b. na hodnotu 53,8 %.

Mezi **prvomaturanty chlapci**, kteří se v jarním ZO 2021 přihlásili k maturitní zkoušce v počtu 33,2 tis., neuspělo či zkoušku nekonalo 20,4 % z nich. Meziroční pokles hrubé neúspěšnosti činí u chlapců 6,1 p. b. U **dívek prvomaturantek** neuspělo či zkoušku nekonalo celkem 17,9 % z celkového počtu 39,5 tis. přihlášených k jarnímu ZO. Oproti roku 2020 u nich klesla míra hrubé neúspěšnosti o 7,6 p. b.

V období let 2011–2019 byl průměrný rozdíl úspěšnosti chlapců a dívek 3,6 p. b., přičemž vyšší míra hrubé neúspěšnosti u chlapců byla způsobena vyšším podílem těch, kteří neukončili poslední ročník střední školy. Rozdíl v hrubé neúspěšnosti mezi chlapci a dívkami v roce 2020 se díky tomu, že k MZ mohli nastoupit téměř všichni přihlášení maturanti, dostal na historicky nejnižší hodnotu – 1,0 p. b., v roce 2021 pak opět stoupl, a to na 2,5 p. b.

Pohled na výsledky MZ optikou **typu školy** ukazuje, že hrubá neúspěšnost prvomaturantů u maturitní zkoušky se v jarním ZO 2021 pohybuje mezi hodnotami 5,8 % (gymnázia) až 46,5 % (nástavbové studium). Jedná se o historicky nejnižší rozpětí mezi nejlepším a nejslabším typem školy. Pod celkovým průměrem jsou z hlediska hrubé neúspěšnosti zmínění **gymnazisté** (5,8 %) a maturanti z **lyceí** (14,5 %). Mírně nadprůměrný podíl neúspěšných či nekonajících vykazují prvomaturanti ze **SOŠ** (21,8 %). Na **SOU** neuspělo či zkoušku nekonalo 32,0 % přihlášených prvomaturantů, v **nástavbovém studiu** pak 46,5 %. Všechny zmiňované typy škol vykázaly meziroční snížení hrubé neúspěšnosti, nejvíce pak SOU a nástavbové studium (o 7,2, resp. 7,0 p. b.)

Čistá neúspěšnost, tedy podíl neúspěšných ku konajícím žákům, u **MZ celkem** v jarním ZO 2021 dosáhla hodnoty 15,7 %, což představuje výrazný meziroční pokles (8,6 p. b.) ovlivněný hlavně výsledky ve společné části, kde se mimo jiné projevily obsahové změny v podobě redukce komplexních zkoušek pouze na didaktické testy (písemné práce byly vypuštěny i z profilové části MZ a ústní zkoušky byly dobrovolné).

Hodnoty **čisté neúspěšnosti u MZ** v jarním zkušebním období 2021 se napříč typy škol pohybují od 4,7 % do 39,4 %, tj. v rozpětí 34,7 p. b. (v jarním ZO 2020 bylo rozpětí 6,1 %–54,6 %, tzn. 48,5 p. b.). Nejlépe zvládli maturitu gymnazisté, pod průměrnou republikovou hodnotou jsou ještě žáci lyceí (12,5 %). Prvotimuranti ze SOŠ neuspěli z 18,2 %, na SOU neuspělo 27,5 % a v nástavbách 39,4 % konajících zkoušku. Meziroční pokles čisté neúspěšnosti se nejvýrazněji projevila v sektoru odborných škol, kde činil více než 10 p. b.

NEÚSPĚŠNOST U SPOLEČNÉ ČÁSTI MZ – JARNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ

Ke společné části MZ se přihlásilo celkem 71,0 tis. prvotimurantů (o bezmála 3 tis. více než v roce 2020), zkoušku pak konalo 68,6 tis. z nich. Míra čisté neúspěšnosti se dostala na 11,2 %, což je historické minimum a meziroční pokles činil téměř 10 p. b.

Příčinami poklesu neúspěšnosti jsou následující faktory:

- redukce modelu společné části MZ pouze na didaktické testy;
- prodloužení časové dotace pro konání testů (český jazyk a literatura a cizí jazyky o 10 minut, matematika o 15 minut);
- snížení mezní hranice úspěšnosti u zkoušky z matematiky z 33 % na 27 %;
- odpuštění konání zkoušek žákům vybraných zdravotnických a sociálních oborů, kteří odpracovali stanovené penzum hodin v sociálních a zdravotnických službách v průběhu pandemie.

Z pohledu **typu školy** se ukazatel čisté neúspěšnosti u společné části MZ v jarním ZO 2021 pohybuje od 2,2 % (gymnázia) po 35,7 % (nástavby). Pod republikovou průměrnou hodnotou čisté neúspěšnosti jsou ještě lycea s neúspěšností 7,9 %, mírně nad průměrem pak SOŠ, kde neuspělo 12,5 % konajících, s větším odstupem za nimi pak SOU s podílem neúspěšných 22,7 %.

Zkoušku z **českého jazyka a literatury** konalo v jarním zkušebním období 2021 celkem 68,6 tis. prvotimurantů (96,7 % všech prvotimurantů přihlášených ke společné části MZ; v roce 2020 byla jejich účast u zkoušky 98,4 %). U zkoušky pak neuspělo 4,7 % těch, kteří ji konali, což představuje meziroční pokles o 12,5 p. b. (některé z příčin poklesu jsou popsány na začátku této kapitoly). Mezi chlapci prvotimuranty konalo češtinu 31,6 tis. žáků, účast byla na úrovni 95,7 % (v roce 2020 se míra účasti na zkoušce u chlapců pohybovala na úrovni 98,4 %). Výrazný pokles podílu neúspěšných snížil u chlapců míru čisté neúspěšnosti na hodnotu 4,8 %. Mezi dívkami konalo zkoušku z češtiny 37,0 tis. a účast zde byla oproti chlapcům bezmála o 2 p. b. vyšší – 97,6 %. Čistá neúspěšnost dívek byla jen o 0,2 p. b. nižší než u chlapců, tj. 4,6 %.

K **druhé povinné zkoušce** bylo v jarním zkušebním období roku 2021 přihlášeno celkem 70,7 tis. prvotimurantů, z toho 18,9 % (13,3 tis.) si vybralo matematiku a 81,1 % (57,3 tis.) se pak rozhodlo pro cizí jazyk. Celková míra **čisté neúspěšnosti** ve druhé povinné zkoušce v jarním ZO 2021 dosáhla úrovně 8,5 %, meziroční pokles tohoto ukazatele tak činí 1,3 p. b. K poklesu podílu neúspěšných došlo jak

v matematice, tak ve všech cizích jazycích, které se nekonal formou komplexní zkoušky, ale sestávaly pouze z didaktických testů.

Matematiku si jako 2. povinnou zkoušku v jarním ZO 2021 vybralo 13,3 tis. prvomaturantů, z toho 8,0 tis. (59,9 %) byli chlapci a 5,3 tis. (40,1 %) dívky. Čistá neúspěšnost mezi žáky, kteří volili **matematiku**, se dostala na hodnotu 16,6 %. Meziročně tedy klesla o 1 p. b., ovšem za podmínek snížené mezní hranice úspěšnosti z 33 % na 27 %. Chlapci v jarním ZO neuspěli v 15,2 % případů, což je téměř stejný výsledek jako v roce 2020. Mezi dívkami neuspělo 18,7 % ze všech konajících, což je o 2,7 p. b. méně než v roce předchozím.

Napříč jednotlivými **typy škol** se čistá neúspěšnost v matematice v jarním ZO 2021 pohybovala od 5,0 % (gymnázia) do 51,6 % (nástavby) a vyjma žáků z nástavbového studia a mírně i SOŠ si ostatní typy škol meziročně pohoršily. Gymnazisté navýšili podíl neúspěšných o 1,4 p. b., prvomaturanti z lyceí neuspěli ze 17,8 % a pohoršili si tak o 4,3 p. b. Mezi žáky ze **SOŠ** klesla čistá neúspěšnost jen o 0,1 p. b. na 26,9 %. Na **SOU** neuspělo 45,6 % konajících zkoušku, tj. o 4,6 p. b. více žáků než v roce 2020. Celkový pokles čisté neúspěšnosti v matematice tak byl způsoben tím, že se mezi konajícími zkoušku zvýšil podíl maturantů ze studijně silných oborů (gymnází), jejichž podíl v tomto předmětu poprvé překročil 50% hranici a zvýšil se o 6,6 p. b. oproti roku předchozímu na 54,8 %.

Mezi prvomaturanty, kteří si zvolili **cizí jazyk**, klesla neúspěšnost na historicky nejnižší hodnotu 6,6 % (o 1,2 p. b. méně než v roce 2020).

Anglický jazyk si jako 2. povinnou zkoušku v jarním ZO 2021 zvolilo 55,1 tis. prvomaturantů (o 2,9 tis. více než v roce 2020), 24,3 tis. (44,1 %) z toho byli chlapci a 30,8 tis. (55,9 %) dívky. Zkoušku nakonec konalo 53,2 tis. žáků (96,6 % všech prvomaturantů přihlášených k tomuto předmětu; v roce 2020 byla účast u zkoušky 98,4 %). Neúspěchem skončila pro 6,3 % těch, kteří ji konali, což představuje meziroční pokles o necelý 1 p. b. Čistá neúspěšnost u chlapců v jarním ZO klesla o 0,7 p. b. na 3,9 %. U dívek neuspělo 8,2 % ze všech konajících, což je o 1,1 p. b. méně než v roce 2020.

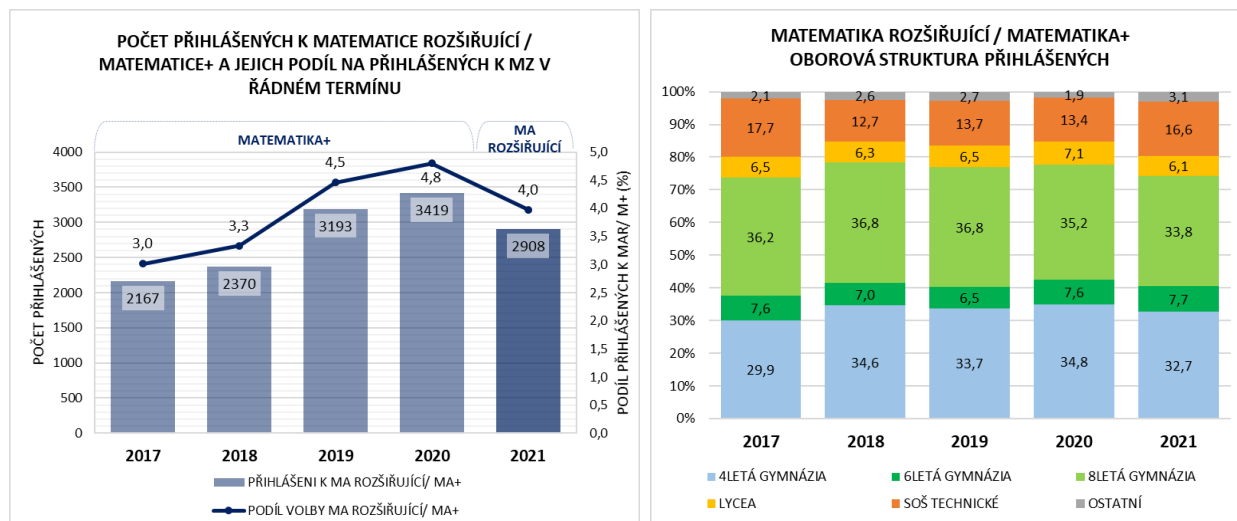
Mezi jednotlivými **typy škol** se čistá neúspěšnost v angličtině v jarním ZO 2021 pohybovala od 0,5 % (gymnázia) do 22,7 % (nástavby). Rokem 2021 se rozdíl mezi nejlepší a nejslabší skupinou prvomaturantů z pohledu typu školy snížil na 22,1 p. b., tzn. na nejnižší hodnotu od roku 2013. Na lyceích klesla míra neúspěšnosti na 3,3 %, tj. o 0,3 p. b. oproti jarnímu ZO 2020. Na SOŠ činil pokles 1,6 p. b. a neuspělo zde 6,7 % konajících zkoušku. Mezi žáky na SOU dosáhla čistá neúspěšnost 11,0 %, tedy téměř stejné hodnoty jako v roce předchozím. V nástavbovém studiu neúspěšnost meziročně klesla o 2,4 p. b. na zmíněných 22,7 % konajících prvomaturantů.

Zkoušku z **německého jazyka** si vybralo jako předmět 2. povinné zkoušky 1,3 tis. prvomaturantů, tj. 1,8 % všech, kteří se ke 2. povinné zkoušce hlásili (v roce 2020 byl podíl volby němčiny 2,1 %), z toho 0,4 tis. (29,1 %) byli chlapci a 0,9 tis. (70,9 %) dívky. Zkoušku konalo 1,2 tis. žáků (95,5 % přihlášených k této zkoušce; v roce 2020 byla účast u zkoušky 97,7 %). Čistá neúspěšnost klesla na 19,7 %, meziroční rozdíl tak činí 8,3 p. b. Zkoušku z němčiny konalo 351 chlapců a 879 dívek. Čistá neúspěšnost u chlapců klesla meziročně o 1,4 p. b. na 23,9 %. Dívky prvomaturantky neuspěly v 18,0 % případů, což je o 11,1 p. b. méně než v roce 2020.

K nepovinné zkoušce z **matematiky rozšiřující** se přihlásilo 2,9 tis. maturantů. Meziročně se tak jedná o pokles jak z hlediska absolutního počtu přihlášených, tak i co se týče relativního zastoupení této nepovinné zkoušky v portfoliu maturitních předmětů. V letech 2019 a 2020 činil podíl žáků zvolivších

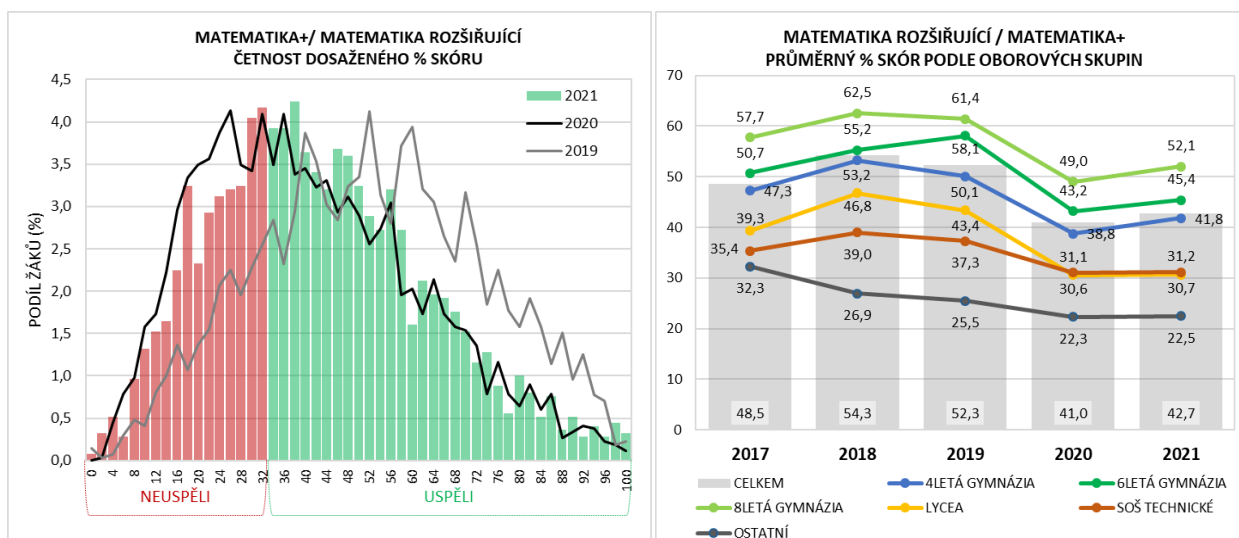
Matematiku+ (předchůdce matematiky rozšiřující) 4,5 %, resp. 4,8 % maturitní populace, v roce 2021 klesl tento podíl na 4,0 %.

V letech 2018–2020 tvořili více než tři čtvrtiny přihlášených k MA+ maturanti z gymnázií, v roce 2021

bylo jejich zastoupení na úrovni 74,3 %. Žáci z lyceí (převážně technického zaměření) v letech 2017–2020 představovali 6–7 % přihlášených, v roce 2021 činí jejich podíl 6,1 %. Z oborů SOŠ si matematiku rozšiřující volí především žáci z technických SOŠ, kteří v roce 2021 tvořili šestinu všech přihlášených. Ostatní obory SOŠ, SOU a nástaveb představovaly v roce 2021 pouhých 3 % přihlášených.

Čistá neúspěšnost u matematiky rozšiřující dosáhla v roce 2021 35,1 % – z 2,5 tis. žáků konajících zkoušku neuspělo 878 žáků. Meziročně tak klesl podíl neúspěšných o 5 p. b. Maturanti na 8letých gymnáziích neuspěli z jedné pětiny, na 6letých gymnáziích z jedné čtvrtiny a na 4letých gymnáziích neuspěla třetina konajících. Mezi žáky lyceí a technických SOŠ dosáhla čistá neúspěšnost bezmála 60 %.

Průměrný dosažený % skóre v roce 2021 činil 42,7 %. Nadprůměrného výsledku dosáhli pouze maturanti z víceletých gymnázií, průměr pak představují žáci z gymnázií 4letých. Maturanti na lyceích a technických SOŠ dosáhli výsledku kolem 31 %, což je o více než 10 p. b. pod celkovým průměrem.

MIMOŘÁDNÝ TERMÍN JARNÍHO ZKUŠEBNÍHO OBDOBÍ¹

Maturanti, kteří v řádném květnovém termínu u didaktických testů povinných zkoušek neuspěli nebo se z konání omluvili řediteli školy (platilo pro povinné i nepovinné zkoušky), měli možnost konat didaktické testy v mimořádném jarním termínu v červenci 2021. Maturanti byli k mimořádnému termínu přihlášení automaticky. Pokud se žáci ke konání opravné nebo náhradní zkoušky v mimořádném termínu nedostavili, byli automaticky omluveni.

Z celkem 77,2 tis. maturantů přihlášených ke společné části MZ v jarním ZO 2021 bylo k mimořádnému termínu přihlášeno 10,9 tis., tj. 14,2 % žáků. Mezi prvomaturanty přihlášenými v jarním ZO (71,0 tis.) se k mimořádnému termínu hlásilo 7,9 tis., tedy 11,2 %. Ze skupiny maturantů v ostatních typech termínů, kteří se hlásili k jarnímu ZO (6,2 tis.), podalo přihlášku k mimořádnému termínu celkem 3,0 tis. žáků (48,3 %).

Efekt mimořádného termínu (tj. možnost konání zkoušek společné části) na celkové výsledky MZ byl následující: hrubá neúspěšnost u MZ celkem klesla z jarní hodnoty 22,7 % na 17,3 %. Podíl žáků, kteří nezískali po dvou zkušebních obdobích (jarním a mimořádném) maturitní vysvědčení, tak byl jen o 0,7 p. b. nad hodnotou, kterou maturanti vykazovali po dvou zkušebních obdobích (jarním a podzimním) v roce 2020.

Hrubá neúspěšnost u MZ mezi prvomaturanty poklesla po mimořádném termínu z 19,1 % na 14,0 %. **Čistá neúspěšnost** po mimořádném termínu mezi prvomaturanty klesla z jarních 15,7 % na 10,7 %. Po dvou zkušebních obdobích (jarním a mimořádném) 2021 tak byl podíl neúspěšných jen o 1,3 p. b. vyšší než po dvou zkušebních obdobích (jarním a podzimním) v roce 2020. Ve srovnání s rokem 2019 byla čistá neúspěšnost 2021 po dvou ZO dokonce o 0,7 p. b. nižší.

U **společné části MZ** klesla čistá míra neúspěšnosti prvomaturantů z 11,2 % na 5,4 %.

V **českém jazyce a literatuře** došlo mezi prvomaturanty ke snížení čisté neúspěšnosti z 4,7 % na 2,6 %.

U **matematiky** činil pokles čisté neúspěšnosti prvomaturantů oproti jarnímu ZO 9 p. b., čímž dosáhla hodnoty 7,6 %. V obou zkušebních obdobích bylo sníženo cut-off score z 33 % na 27 %.

Prvomaturanti, kteří si vybrali a konali **cizí jazyk** (55,5 tis.), díky mimořádnému termínu snížili čistou neúspěšnost z jarní hodnoty 6,6 % na 3,0 %.

Ve zkoušce z **anglického jazyka** klesla po mimořádném termínu čistá neúspěšnost prvomaturantů z 6,3 % na 2,8 %.

Prvomaturanti, kteří si zvolili a konali jako druhou povinnou zkoušku **německý jazyk**, díky mimořádnému termínu snížili podíl neúspěšných na 11,6 % (z jarních 19,7 %).

Podíl neúspěšných v **ruském jazyce**, který si vybralo a zkoušku konalo 0,7 tis. prvomaturantů, klesl mezi jarním a mimořádným termínem o 4,1 p. b. na hodnotu 5,1 %.

¹ Mimořádný termín se týkal pouze zkoušek společné části MZ.

PODZIMNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ

Podzimní zkušební období je určeno zejména pro konání opravných zkoušek (žák zkoušku v předchozím zkušebním období konal, ale neuspěl), náhradních zkoušek (žák z vážných důvodů uznaných ředitelem školy nemohl konat zkoušku v předchozím zkušebním období) i zkoušek v řádném termínu (žák nekonal v předchozím zkušebním období maturitní zkoušku, protože neukončil úspěšně poslední ročník vzdělávání).

Na počtu a struktuře podzimních maturantů se v roce 2020 výrazně projevíly výjimečné podmínky nastavené pro jarní zkušební období, zejména pak fakt, že na jaře mohli k maturitní zkoušce přistoupit takřka všichni žáci posledních ročníků maturitních oborů. Z toho důvodu v podzimním ZO téměř nejsou zastoupeni maturanti v odloženém řádném termínu.

Maturanti, kteří v řádném květnovém termínu jarního zkušebního období ve společné části neuspěli nebo se z konání omluvili, měli v roce 2021 mimořádnou možnost konat opravnou či náhradní zkoušku již v červenci. Z důvodu zařazení mimořádného termínu byl počet přihlášených ke zkoušce v podzimním zkušebním období v porovnání s předchozím rokem poloviční a téměř všichni (95,8 %) se v podzimním ZO hlásili k opravnému/náhradnímu termínu. K podzimnímu zkušebnímu období roku 2021 se tak přihlásilo celkem 9,7 tis. maturujících, tj. o 1,6 tis. žáků méně než v roce 2019.

Skupinu podzimních maturantů je možné rozdělit do následujících typů. K termínu **opravnému či náhradnímu** se přihlásilo celkem 9,3 tis. žáků, tj. 95,8 % všech přihlášených. V absolutním počtu přihlášených v tomto typu termínu se meziročně jedná o pokles o více než 15 % (v roce předchozím byl počet žáků v opravném či náhradním termínu 10,9 tis., v roce 2019 pak 17,0 tis.). K **odloženému řádnému** termínu se v podzimním ZO 2021 přihlásilo 409 maturantů, tj. 4,2 %.

Mezi **prvomaturanty** se hrubá neúspěšnost u celé MZ snížila po dalších dvou zkušebních obdobích (mimořádném a podzimním) z hodnoty 22,7 % v jarním zkušebním období na úroveň 7,9 % (tj. o 11,2 p. b.) a maturitní vysvědčení tak ani po dvou zkušebních obdobích nezískalo 5,7 tis. přihlášených prvomaturantů. Oproti roku 2020 je podíl žáků, kteří v daném ročníku nesložili maturitní zkoušku, o 3,5 p. b. nižší a dostal se tak na historicky nejnižší hodnotu od zavedení státní maturity. V letech 2011–2020 byla nejnižší míra hrubé neúspěšnosti po podzimním ZO v roce 2020 (11,4 %) a posléze v roce 2013 (13,3 %), nejhoršího výsledku pak dosáhli prvomaturanti v roce 2016 (18,9 %). Od té doby pozorujeme klesající trend tohoto ukazatele. Mezi **chlapci** byl posun oproti jarnímu ZO o něco výraznější (o 11,9 p. b.) než mezi **dívkami** (o 10,6 p. b.) – chlapci neuspěli z 8,6 %, dívky pak v 7,3 % případů.

Míra **čisté neúspěšnosti** mezi **prvomaturanty** se po podzimním ZO 2021 dostala na úroveň 5,2 %, tedy opět na nejnižší hodnotu od roku 2011. Z celkového počtu 70,7 tis. prvomaturantů, kteří zkoušku konali, neuspělo 3,7 tis. Oproti jarnímu ZO je podíl neúspěšných o 10,6 p. b. nižší. U chlapců činil tento pokles 11,3 p. b. a po třech ZO 2021 tak chlapci dosáhli čisté neúspěšnosti 5,1 %, u dívek pak klesla míra neúspěšnosti oproti jaru o 9,9 p. b. na hodnotu 5,2 %.

Podíl prvomaturantů, kteří neuspěli ani po třech zkušebních obdobích roku 2021, ze všech skutečně konajících zkoušku se napříč **typy škol** pohybuje od 0,7 % (gymnázia) do 19,7 % (nástavby). V roce 2020 bylo toto rozpětí 1,2–30,6 %, rozdíl mezi nejlepším a nejslabším typem školy se tak meziročně výrazně snížil. Na lyceích neuspělo 3,2 % konajících zkoušku, na SOŠ 5,7 % a v oborech SOU pak 9,4 % prvomaturantů.

Po třetím zkušebním období roku 2021 se **čistá neúspěšnost ve společné části MZ** mezi prvomaturanty dostala na úroveň 3,8 %, snížila se tak o 7,4 p. b. oproti výsledku v jarním ZO. U **chlapců** pak klesla na 3,3 %, tj. o 6,9 p. b. oproti jarní hodnotě. U **dívek** se ve společné části MZ dostala míra čisté neúspěšnosti po podzimním ZO na úroveň 4,3 %. Efekt podzimního zkušebního období z hlediska snížení neúspěšnosti je zde o něco výraznější než u chlapců – oproti jarnímu zkušebnímu období činí pokles 7,8 p. b.

PROFILOVÁ ČÁST MZ

V profilové části MZ **čistá neúspěšnost prvomaturantů** v jarním ZO dosáhla úrovně 6,7 %, což přerušilo rostoucí trend u tohoto ukazatele pozorovaný od roku 2011. Meziroční pokles podílu neúspěšných činí 2,1 p. b. a jarní hodnota roku 2021 se tak přibližuje stavu v roce 2014, kdy neuspělo 6,6 % konajících zkoušku. **Chlapci** neuspěli v jarním ZO 2021 v 8,3 % případů, **dívky** dosáhly o 3 p. b. lepšího výsledku a vykázaly tak stejnou míru neúspěšnosti (5,3 %) jako v roce 2011.

Po **podzimním zkušebním období 2021** se čistá neúspěšnost profilové části MZ snížila oproti jarnímu ZO o 4,5 p. b. na hodnotu 2,2 %. Oproti roku předchozímu je čistá neúspěšnost po dvou ZO (profilové části MZ se mimořádný termín jarního ZO netýkal) jen o 0,8 p. b. nižší. **Chlapci** si polepšili oproti jarnímu ZO o 5,7 p. b. a neuspělo tak 2,6 % konajících zkoušku, ve srovnání s rokem 2020 je jejich výsledek o 1 p. b. nižší. U **dívek** činila míra čisté neúspěšnosti v profilové části MZ po podzimu 1,8 % (tj. pokles 3,5 p. b. od jarního výsledku 2021) a meziročně tak došlo k poklesu tohoto ukazatele o 0,6 p. b.

Podíly neúspěšných maturantů ve společné a v profilové části MZ se v roce 2021 dostaly historicky nejbližší. V jarním ZO činila čistá neúspěšnost ve společné části 1,7násobek neúspěšnosti v profilové části. Po podzimním ZO je pak podíl neúspěšných ve společné části 1,8krát vyšší než v profilové části. V letech 2011–2020 byla čistá neúspěšnost jarního ZO ve společné části 2,5–3násobkem neúspěšnosti profilové části, po podzimním ZO byl odstup částí MZ ještě větší – 3,2–4,9násobek.

Přiblížení výsledků obou částí MZ je důsledkem zejména mimořádného termínu jarního ZO pro zkoušky společné části, dále pak úpravy modelu zkoušek společné části, tj. redukce komplexních zkoušek na didaktické testy. Svou roli sehrála i další dílčí opatření spojená s pandemií – snížení cut-off score u didaktického testu z matematiky, navýšení času pro konání didaktických testů a úlevy pro žáky vybraných zdravotnických a sociálních oborů.

2.7 ANALÝZY

Analytické výstupy týkající se přihlašování a výsledků maturitní zkoušky jsou dostupné na oficiálních [webových stránkách Centra](#).

2.8 ZÁVĚRY

Poznatky z průběhu maturitní zkoušky v roce 2021 znovu potvrzují opodstatněnost jejího začlenění do vzdělávacího procesu.

Logistický a technologický model evaluačních projektů prokázal vysokou míru spolehlivosti a pružnosti. CZVV dokázalo spolehlivě a v reálném čase reagovat na průběžné změny vyvolané epidemiologickou situací. Za velmi vstřícné podpory hlavních poskytovatelů služeb v rámci ujednaných smluv se podařilo bezpečně realizovat posunutý řádný jarní, mimořádný i podzimní zkušební termín maturitní zkoušky.

Změny parametrů zkoušek a instalace mimořádného termínu zásadním způsobem zatížily kapacity Centra v oblasti tvorby testů. Nad rámec běžného objemu práce museli autoři testů zvládnout další sady testů pro mimořádný termín maturitní zkoušky. Tato skutečnost a karanténní opatření ve školství znemožňující pilotáže testových úloh vyvolaly kritický nedostatek testových úloh pro následující zkušební období.

Nadstandardní pracovní vytížení a existující limity finančního ohodnocení, podstatně nižší než průměrný plat pedagogických pracovníků, navíc vedly k problémům se získáváním nových kvalifikovaných předmětových koordinátorů. Entuziasmus a ochotu k plnění úkolů nad rámec pracovní náplně nelze přijmout jako akceptovatelnou cestu k řešení těchto problémů. Jedinou cestou je změna mzdové politiky pro zaměstnance CZVV.

2.8.1 ZÁSADNÍ ZJIŠTĚNÍ

Hodnocení dopadu reformované maturitní zkoušky na vzdělávací systém je nutné provádět v širokém kontextu jejího zrodu a vývoje. Model prodělal za krátkou dobu existence (dvanáct realizovaných ročníků) mnoho zásadních změn. Při častých proměnách je pak maturitní zkouška pro všechny její aktéry obtížně předvídatelná. Její stabilizace pro léta 2015, 2016 a zejména pak v období 2017–2019 přinesla významné zklidnění. Stala se akceptovanou součástí vzdělávacího systému a jedním z významných nástrojů státu jako investora při hodnocení efektivity investic do vzdělávání.

Maturitní zkouška v roce 2021 proběhla v jiném režimu než zkoušky v předchozích letech. Základní změnou bylo zrušení dílčích zkoušek z českého jazyka a literatury a cizího jazyka konaných formou písemné práce a ústní zkoušky ve společné části maturitní zkoušky, posun termínu konání zkoušek a realizace mimořádného termínu. Zároveň došlo i ke změně kritérií pro připuštění ke zkouškám. Žáci vybraných zdravotnických a sociálních oborů pak konali zkoušky společné části po odpracování stanoveného počtu hodin ve zdravotnických a sociálních službách na dobrovolné bázi. Výsledky zkoušky je tedy nutné posuzovat i z tohoto pohledu. I přes ztížené podmínky se čistá neúspěšnost maturantů oproti předchozím letům snížila.

- V rámci jednoúrovňového modelu společné části maturitní zkoušky jsou testovány minimální požadavky na absolventa oborů středního vzdělání ukončených maturitní zkouškou. I přes tuto skutečnost však část žáků, zejména z tradičně slabších oborů vzdělání, na tuto minimální úroveň v roce 2021 opět nedosáhla.
- Detailní analýza celkové² neúspěšnosti žáků po uplynutí 5leté lhůty pro absolvování maturitní zkoušky ukázala, že se její míra pohybuje na úrovni cca 8–11 %, z toho je zhruba polovina těch, kteří se ke zkoušce vůbec nedostavili. Takovou hodnotu neúspěšnosti lze vzhledem k podílu maturantů na populačním ročníku považovat spíše za nižší než očekávatelnou. Navíc část

² Celková neúspěšnost = absolutní + potenciální neúspěšnost;

absolutní neúspěšnost = podíl maturantů, kteří buď vyčerpali všechny tři pokusy pro složení zkoušky / dílčí zkoušky, nebo jim vypršel pětiletý termín pro složení zkoušky od ukončení posledního ročníku střední školy, na počtu přihlášených (%);

potenciální neúspěšnost = podíl maturantů, kteří dosud nemají úspěšně ukončenu maturitní zkoušku, tzn. ještě nevyčerpali všechny tři pokusy pro složení zkoušky / dílčí zkoušky a nevypršel jim pětiletý termín pro složení zkoušky od ukončení posledního ročníku SŠ, na počtu přihlášených (%).

těchto neúspěšných vykoná maturitní zkoušku v tzv. „dalším běhu“, resp. přihlásí se znovu do vyššího ročníku a následně se znovu přihlásí k maturitní zkoušce.

2.8.2 DOPORUČENÍ

Na základě informací získaných při realizaci dvanácti ročníků maturitní zkoušky a na základě závěrů z datových analýz výsledků lze formulovat následující doporučení pro vzdělávací systém. Doporučení jsou uvedena pro přehlednost ve formátu strukturovaných klíčových faktorů ovlivňujících úspěch, a to samostatně pro maturitní zkoušku a samostatně pro vzdělávací systém.

KLÍČOVÉ FAKTORY ÚSPĚCHU MATURITNÍ ZKOUŠKY

Mezi klíčové faktory ovlivňující úspěch maturitní zkoušky, konstatované již v závěrečných zprávách za předchozí roky, lze zařadit zejména následující:

1. Pro následující období nastavit v široké odborné diskusi stabilní model maturitní zkoušky (i s ohledem na změny ukotvené ve školském zákoně a platné od roku 2021), zohlednit legislativní změny a konsensuální pohled na obsahovou část zkoušek v novele katalogů požadavků a zajistit udržitelný model logistického a technologického zajištění maturit.
2. Při hodnocení významu a dopadů maturitní zkoušky je nutné oddělit a zřetelně deklarovat příčiny a následky. Maturitní zkouška jako taková nesmí být vnímána jako příčina špatných výsledků maturantů, je nutné analyzovat příčiny neúspěchu a na základě těchto analýz přijmout příslušná opatření.
3. Nalezení široké shody na dlouhodobém směřování vzdělávací soustavy a tomu přizpůsobeném předvídatelném modelu maturitní zkoušky, který naplňuje v maximální míře certifikační funkci a neomezuje dosažení stupně vzdělání pro výkon povolání, u kterých nemusí být maturitní vysvědčení nutnou podmínkou.

KLÍČOVÉ FAKTORY ÚSPĚCHU VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU

Také v roce 2021 se znovu potvrdila, a to i s ohledem na nestandardní situaci ve spojitosti s pandemií, potřeba uskutečňovat opatření naznačená v předchozích závěrečných zprávách maturitní zkoušky, a to zejména následující:

1. Rozhodnout o potřebnosti/nepotřebnosti maturitního vysvědčení jako kvalifikačního předpokladu pro výkon některých povolání, pro která jsou žáci připravováni zejména v segmentu středního odborného vzdělávání.
2. Posílit státní dohled nad kvalitou a efektivitou vzdělávání, k tomu využívat i analýzy výsledků maturitních zkoušek.
3. Řešit situaci, kdy se střední školy stále obtížněji vyrovnávají s velmi rozdílnou a často prokazatelně nízkou úrovní vstupních vědomostí a dovedností absolventů základních škol, a to zejména v matematice.
4. Hledat cestu, jak zvýšit čtenářskou gramotnost a schopnost žáků analyzovat text a vyhledávat informace. Nízká úroveň čtenářské gramotnosti se pak projevuje i ve výsledcích z jiných

předmětů, zejména ve slovních úlohách z matematiky, kdy žáci často nejsou schopni úlohu porozumět a následně ji řešit.

5. Hledat pokud možno komplexní řešení přechodů v uzlových bodech vzdělávací soustavy (mezi základní a střední, střední a vysokou / vyšší odbornou školou) a průchodu žáků segmentem středního vzdělávání tak, aby se co nejvíce zohledňoval potenciál žáka.

3 JEDNOTNÁ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKA

Jednotná přijímací zkouška (dále také JPZ) do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou se realizuje na základě školského zákona. Ná vaznou legislativní normou, která upřesňuje organizaci a zajištění jednotné přijímací zkoušky v jednotlivých školách a stanovuje pravidla pro podání přihlášky, konání zkoušky i přijetí žáků na základě výsledků, je vyhláška č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Realizaci jednotné přijímací zkoušky je na základě těchto právních předpisů pověřeno Centrum.

JPZ se koná v celostátním měřítku povinně v prvním kole přijímacího řízení do oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou od roku 2017. Výjimku tvoří pouze obory vzdělání, v nichž je stanovena rámcovým vzdělávacím programem talentová zkouška (jediným oborem vzdělání s talentovou zkouškou, ve kterém je JPZ součástí přijímacího řízení, je obor *Gymnázium se sportovní přípravou*), a obory zkráceného studia podle § 85 školského zákona.

V souvislosti s přetrvávajícím šířením onemocnění covid-19 a přijetím protiepidemických opatření ve školství byl model JPZ ve školním roce 2020/2021 pozměněn [opatřením obecné povahy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy](#) ze dne 5. 1. 2021 a následnými dodatky k tomuto opatření.

Na základě tohoto opatření byla ve školním roce 2020/2021 jednotná přijímací zkouška povinnou součástí prvního kola přijímacího řízení pouze do oborů vzdělání na víceletých gymnáziích. V případě čtyřletých oborů vzdělání s maturitní zkouškou a oborů nástavbového studia mohl o konání jednotné přijímací zkoušky rozhodnout ředitel školy. Pokud ředitel školy rozhodl o nekonání zkoušky, informace o této skutečnosti byla součástí jednotných kritérií přijímání pro první kolo přijímacího řízení zveřejněných nejpozději do 31. ledna 2021. Pokud se jednotná přijímací zkouška v daném oboru vzdělání rozhodnutím ředitele školy nekonala, škola pořádala vždy školní přijímací zkoušku.

Ředitel školy mohl v rámci prvního kola přijímacího řízení do čtyřletého oboru vzdělání nebo oboru nástavbového studia, jehož součástí byla jednotná přijímací zkouška nebo školní přijímací zkouška, dodatečně rozhodnout do 8. března 2021 o nekonání přijímacích zkoušek za předpokladu, že si tuto možnost výslovně vyhradil v jednotných kritériích přijímání a zároveň počet přijatých přihlášek nepřesáhl vyhlášený počet přijímaných uchazečů do daného oboru vzdělání a formy vzdělávání. Pokud za těchto podmínek ředitel školy rozhodl o nekonání přijímacích zkoušek, zveřejnil tuto informaci nejpozději do 8. března 2021 na internetových stránkách školy a bezodkladně (nejpozději do 19. března 2021) tuto informaci sdělil také uchazečům, popř. jejich zákonným zástupcům.

Uchazeči o vzdělávání v oboru s maturitní zkouškou mohli pro první kolo přijímacího řízení podat přihlášku ke vzdělávání až na dvě střední školy nebo dva maturitní obory (případně odborná zaměření téhož oboru podle školního vzdělávacího programu) v rámci jedné střední školy. Kromě dvou výše zmíněných přihlášek na střední školy mohli uchazeči v prvním kole podat navíc až dvě přihlášky do oborů s talentovou zkouškou.

Opatření obecné povahy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které umožnilo řediteli školy rozhodnout o nekonání jednotné přijímací zkoušky v rámci přijímacího řízení do čtyřletých oborů vzdělání a oborů nástavbového studia, upravilo pro školní rok 2020/2021 také pravidlo pro možnost konání jednotné přijímací zkoušky ve dvou termínech, kdy bylo umožněno konat jednotnou přijímací

zkoušku ve dvou termínech všem uchazečům, kteří podali pouze jednu přihlášku do oboru vzdělání, ve kterém se jednotná přijímací zkouška konala.

Podal-li uchazeč přihlášku do oboru vzdělání, ve kterém se jednotná přijímací zkouška nekonala, a zároveň podal alespoň jednu přihlášku do oboru vzdělání s jednotnou přijímací zkouškou nebo podal celkem pouze jednu přihlášku do čtyřletého oboru vzdělání či oboru nástavbového studia s jednotnou přijímací zkouškou, mohl konat jednotnou přijímací zkoušku ve dvou termínech, a to ve škole, kde byla jednotná přijímací zkouška součástí přijímacího řízení (tj. uchazeč konal zkoušku dvakrát ve stejné škole).

Pro uchazeče o víceletá gymnázia bylo zachováno standardní pravidlo o nároku konat jednotnou přijímací zkoušku ve dvou termínech pouze v případě podání alespoň dvou přihlášek. Podal-li uchazeč pouze jednu přihlášku, mohl konat jednotnou přijímací zkoušku pouze jednou.

V řádném i náhradním termínu uchazeči konali JPZ formou písemného testu ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace, přičemž varianty testů byly různé pro čtyřleté obory vzdělání a obory nástavbového studia, pro šestiletá gymnázia a pro osmiletá gymnázia. S cílem reflektovat ztížené podmínky distanční výuky byl navýšen časový limit pro konání testů o 10 minut u českého jazyka a literatury (na 70 minut) a o 15 minut u matematiky (na 85 minut).

Pokud se žák v řádném termínu nemohl z vážných důvodů dostavit ke konání testů a omluvil se řediteli školy do 3 pracovních dnů od termínu konání zkoušky, mohl konat JPZ v náhradním termínu.

Stejně jako v předchozím roce i v roce 2021 obsah testů vycházel z příslušných vzdělávacích oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) v souladu s níže deklarovanými zásadami:

- Testy pro uchazeče z 9. ročníku základní školy (čtyřleté obory vzdělání na středních školách) a pro uchazeče o nástavbové obory vzdělání vycházely z celého rozsahu RVP ZV.
- Testy pro uchazeče z 5. ročníku základní školy (osmiletá gymnázia) vycházely z rozsahu učiva RVP ZV na 1. stupni základní školy.
- Testy pro uchazeče ze 7. ročníku základní školy (šestiletá gymnázia) vycházely z přiměřeného rozsahu učiva z RVP ZV.

Obsahy jednotlivých didaktických testů byly podrobněji specifikovány v dokumentech *Specifikace požadavků k didaktickému testu z matematiky* a *Specifikace požadavků k didaktickému testu z českého jazyka a literatury*. Pro 4 termíny přijímacího řízení (dva řádné a dva náhradní termíny) bylo zapotřebí připravit testové sady pro uchazeče o osmiletá gymnázia, šestiletá gymnázia a čtyřleté obory vzdělání s maturitní zkouškou, tj. 12 testových sešitů pro každý z předmětů. Minimální hranice úspěšnosti v testech nebyla centrálně stanovena.

3.1 KONÁNÍ TESTŮ A JEJICH VYHODNOCENÍ

K řádnému termínu se přihlásilo 60 992 uchazečů o čtyřleté obory vzdělání a nástavbové studium, 5 346 uchazečů o šestiletá gymnázia a 17 493 uchazečů o gymnázia osmiletá.

OBORY STŘEDNÍCH ŠKOL	1. ŘÁDNÝ TERMÍN	2. ŘÁDNÝ TERMÍN	1. NÁHRADNÍ TERMÍN	2. NÁHRADNÍ TERMÍN
Čtyřleté a nástavbové	3. 5. 2021	4. 5. 2021	2. 6. 2021	3. 6. 2021
Šestileté a osmileté	5. 5. 2021	6. 5. 2021		

Pro řádný termín JPZ byla zkušební dokumentace vytištěna v Centru a distribuována přímo do středních škol, ve kterých se jednotné testy konaly. Pro každého uchazeče byl vytištěn jeden testový sešit a jeden personalizovaný záznamový arch pro každou zkoušku.

Pro náhradní termín byla zkušební dokumentace pro jednotlivé uchazeče zpřístupněna středním školám v digitální podobě v informačním systému CERTIS. Pro uchazeče, kteří byli přihlášení k náhradnímu termínu, pak zkušební dokumentaci vytiskli ve střední škole, ve které se zkouška konala.

Testování ve školách proběhlo metodou tužka a papír. Uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami ředitelé středních škol upravili podmínky pro konání zkoušky v souladu s platným doporučením školského poradenského zařízení. I přes rozsáhlou metodickou podporu škol se objevily případy, kdy zadávající učitelé prodloužený čas uchazečům neposkytli. Takovéto organizační incidenty byly vyřešeny poskytnutím možnosti dotčeným uchazečům opakovat test v náhradním termínu.

Hodnocení odpovědí na otázky s nabídkou odpovědi (uzavřené úlohy) se uskutečnilo automaticky, hodnocení úloh bez nabídky odpovědi (otevřené úlohy) provádělo 387 posuzovatelů (raterů) prostřednictvím speciální webové aplikace. Každá odpověď byla posouzena na základě jednotných metodik nezávisle dvěma posuzovateli, v případě neshody pak ještě supervizorem (superraterem). Celkem bylo takto posouzeno 5 212 tis. odpovědí, to znamená, že se realizovalo cca 10,4 mil. hodnocení (včetně revizních a kontrolních hodnocení).

Výsledky JPZ konané v řádném termínu předalo Centrum ředitelům středních škol 19. 5. 2021. Ředitelé škol do 2 pracovních dnů zveřejnili hodnocení přijímacího řízení a zejména seznam přijatých uchazečů.

Přihlašování uchazečů k náhradnímu termínu se konalo na základě omluvy neúčasti uchazeče z příslušného řádného termínu ředitelem školy do IS CERTIS. K náhradnímu termínu bylo přihláшено 673 uchazečů o čtyřleté obory vzdělání, 51 uchazečů o šestiletá gymnázia a 211 uchazečů o gymnázia osmiletá. Hodnocení odpovědí se uskutečnilo ve stejném režimu jako v řádných termínech, posouzeno bylo téměř 30 tis. odpovědí na otevřené otázky. Výsledky JPZ konané v náhradním termínu byly pro všechny typy oborů předány ředitelům škol 14. 6. 2021, ředitelé škol následně ukončili hodnocení přijímacího řízení nejpozději do 2 pracovních dnů.

Počty uchazečů přihlášených k náhradnímu termínu jednotné přijímací zkoušky, zejména pak u víceletých gymnázií, byly velmi nízké a mj. dávají zpětnou vazbu o vysoké neefektivnosti a finanční náročnosti systému dvou náhradních termínů.

3.2 POČTY UCHAZEČŮ A VÝSLEDKY JEDNOTNÉ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY

Do oborů středního vzdělání zakončeného maturitní zkouškou škol konajících JPZ se v roce 2021 přihlásilo celkem **83,8 tis. uchazečů**. Počet přihlášených uchazečů do 4letých oborů byl ve školním roce 2020/2021 ovlivněn mimořádnými protiepidemickými opatřeními, totiž možností JPZ nekonat. Do **4letých oborů** (včetně nástavb) konajících JPZ směřovalo **61,0 tis. uchazečů**, tj. o 8,0 tis. méně než

v roce 2020. Bez nástavbového studia činí počet uchazečů o 4leté maturitní obory konající JPZ 57,8 tis., tzn. o 4,8 tis. méně než loni. Alespoň na jedno **4leté gymnázium** konající JPZ se hlásilo **18,4 tis.** uchazečů, tedy o 0,3 tis. méně žáků než loni. Do alespoň jednoho lycea podalo přihlášku 8,3 tis. uchazečů. Do oborů **SOŠ** konajících JPZ se hlásilo **40,1 tis.** uchazečů, tj. o 6,2 tis. žáků méně než v roce 2020. Celkem **5,6 tis.** uchazečů podalo přihlášku do oborů **SOU** konajících JPZ (o 3,0 tis. méně než v roce 2020). Do oborů **nástavbového studia** konajících JPZ se hlásilo 2,2 tis uchazečů., tzn. o 3,2 tis. žáků méně než v roce 2020.

Celkem **17,5 tis.** uchazečů se hlásilo na **8letá gymnázia** (o 1,8 tis. méně než v roce 2020) a **5,3 tis.** na **gymnázia 6letá** (o 0,2 tis. méně než v roce předchozím).

V letech 2017–2020 se podíl uchazečů o 4leté obory (bez nástaveb) hlásících se k jednotné přijímací zkoušce na počtu žáků v 9. ročnících ZŠ pohyboval kolem tří čtvrtin. V roce 2021 klesl tento podíl z důvodu mimořádných opatření na 67,4 %, tj. meziročně o téměř 9 p. b.

Nejvýrazněji se projevil pokles evidovaných uchazečů o 4leté maturitní obory konající JPZ mezi uchazeči o SOŠ a SOU. Naopak pokles počtu uchazečů o 4letá gymnázia konající JPZ je poměrně malý.

Podíl přihlášených do alespoň jednoho oboru SOŠ, kde se konala JPZ, na počtu žáků v 9. ročníku ZŠ letos činí kolem 50 %, v letech 2017–2020 byl tento podíl těsně pod 60% hranicí. Přihlášení do oborů SOU konajících JPZ činí 6,4 % z celkového počtu žáků v 9. roč. ZŠ, v letech předchozích to byla více než desetina. Přihlášení na alespoň jedno 4leté gymnázium, kde se koná JPZ, tvoří 21 % žáků 9. roč. ZŠ, v předchozích letech se podíl pohyboval kolem 22 %.

ÚČAST ŠKOL NA JPZ

Počet škol, které mají 4leté maturitní či nástavbové obory a které v roce 2021 konaly jednotnou přijímací zkoušku, meziročně klesl z 995 na 639. Pokles způsobený mimořádnými podmínkami přijímacího řízení z důvodu pandemie covid-19, tedy možností nekonat JPZ ve 4letých oborech a oborech nástavbového studia (na základě rozhodnutí ředitele školy), činí 36 % (-356 škol). Nejvíce se pokles projevil u škol s obory nástavbového studia, kde činí bezmála tři čtvrtiny, a u škol s učebními obory s maturitou, kde jejich počet klesl o 60 %.

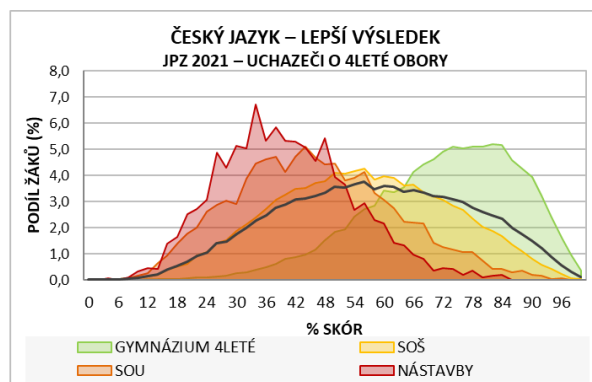
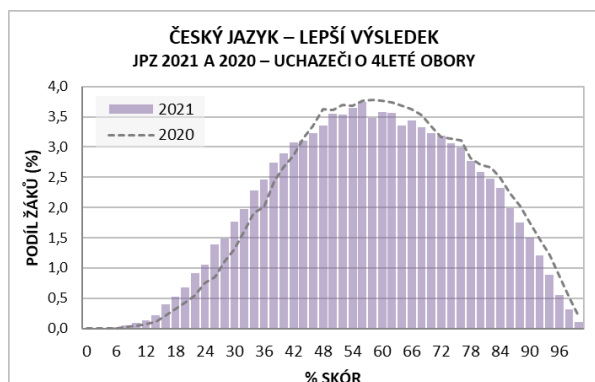
Mezi školami s obory SOŠ byl zaznamenán pokles účasti na JPZ 45 %, v případě gymnázií se jednalo pouze o 8% pokles.

Účast škol se 4letými a nástavbovými obory na jednotné přijímací zkoušce v roce 2021 se značně lišila mezi jednotlivými regiony. Největší meziroční relativní pokles počtu škol v rámci JPZ bylo možné pozorovat v kraji Ústeckém (o 64 %) a Jihočeském (o 54 %). Poměrně výrazně klesla také účast ve Středočeském a Jihomoravském kraji (o 45 %). Naopak nejmenší ústup od jednotné přijímací zkoušky zaznamenal kraj Liberecký (o 8 %), dále pak kraj Karlovarský (o 23 %) a Moravskoslezský (o 24 %).

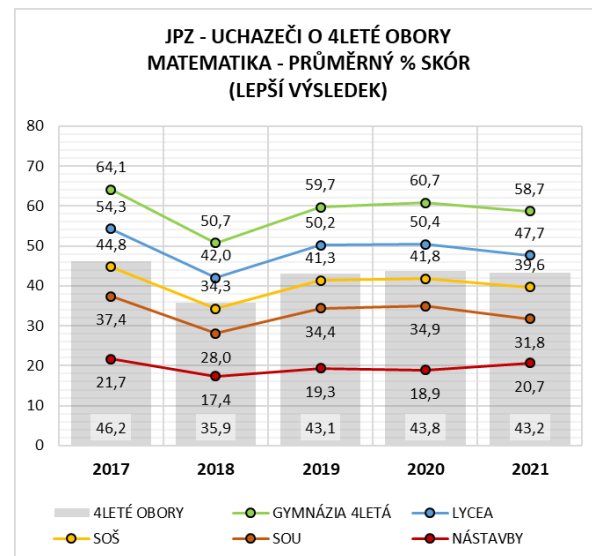
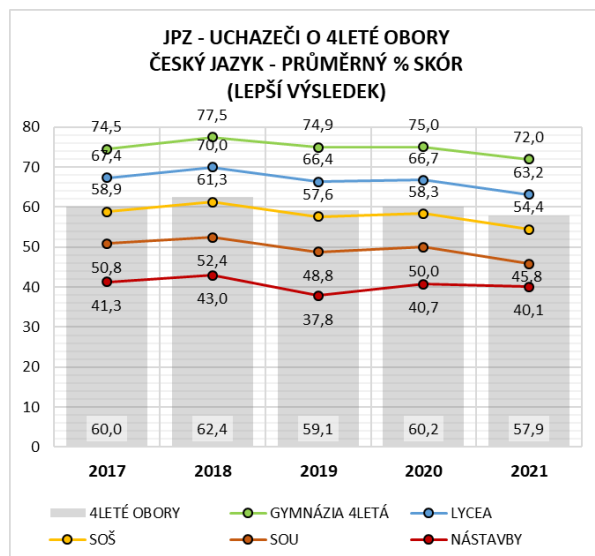
VÝSLEDKY

Vzhledem k epidemiologické situaci v jarních měsících roku 2021 byl termín konání jednotné přijímací zkoušky posunut opatřením obecné povahy na 3.–6. 5. 2021. Náhradní termín zkoušky se uskutečnil 2.–3. 6. 2021.

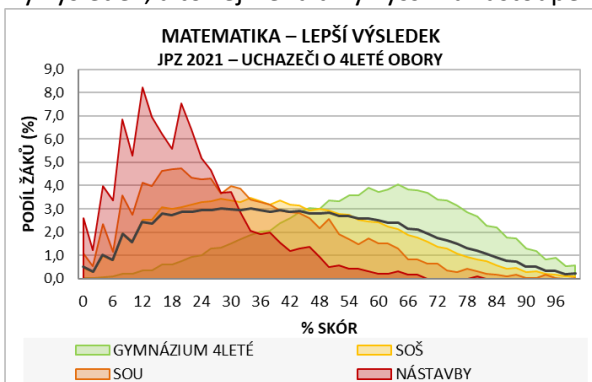
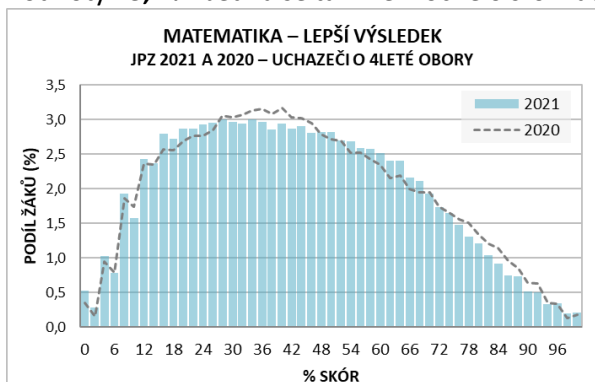
V letech 2017–2019 měli uchazeči, pokud podali více než jednu přihlášku na SŠ, možnost konat v každém z předmětů dva testy a v potaz byl brán vždy lepší z dosažených výsledků. V roce 2020 v rámci řádného i náhradního termínu však mohli konat JPZ pouze jednou. Rokem 2021 se možnost dvou pokusů vrátila.

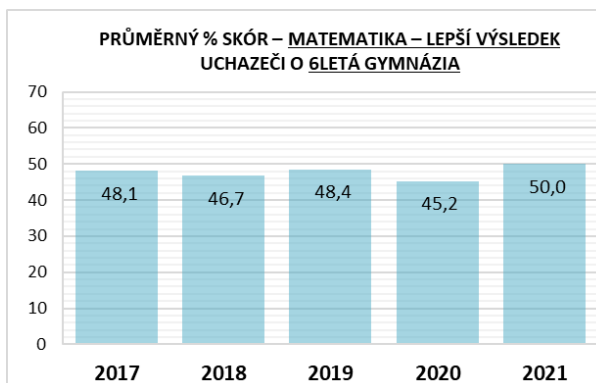
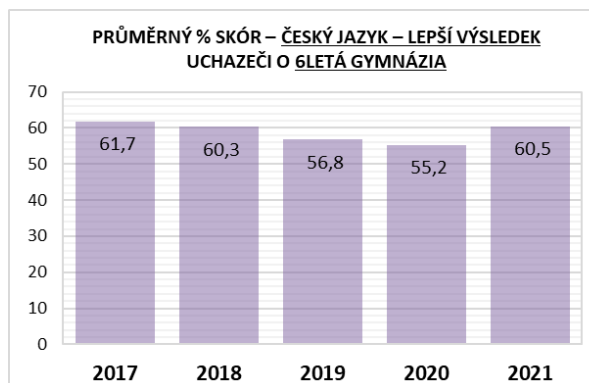
V **českém jazyce** klesl průměrný % skór lepšího výsledku pod 60% hranici na hodnotu 57,9 %. Oproti roku 2020, kdy uchazeči konali jednotnou přijímací zkoušku pouze v jednom termínu, si nejvíce pohoršili žáci na **SOU** a **SOŠ** (pokles % skóru okolo 4 procentních bodů). Naopak nejmenší meziroční rozdíl je vidět v **nástavbovém studiu**, kde však kvůli mimořádným opatřením došlo k výraznému úbytku uchazečů konajících JPZ. Na **gymnáziích** činil pokles 3 procentní body, na **lyceích** pak 3,5 p. b.

Průměrný % skór lepšího z dosažených výsledků v **matematice** u uchazečů o **4leté obory** dosáhl hodnoty **43,2 %**. Jedná se tak meziročně o srovnatelný výsledek, a to zejména díky vyššímu zastoupení

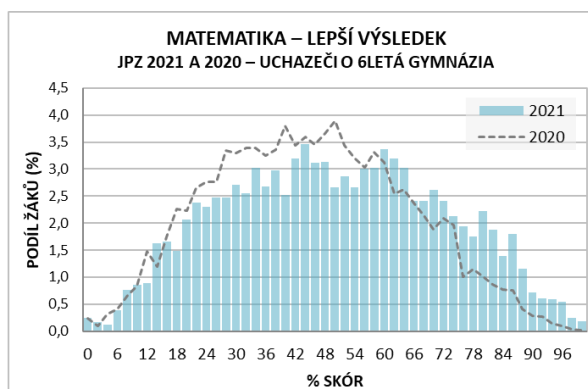
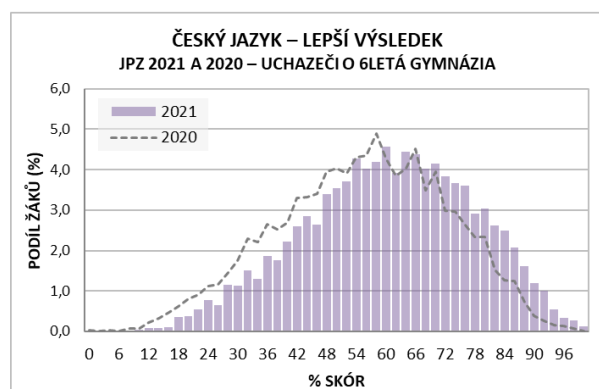

uchazečů o gymnázia. Jednotnou přijímací zkoušku využila naprostá většina škol s gymnaziálními obory, oproti tomu školy s obory SOU a nástavbami se ve většině případů jednotné přijímací zkoušky nezúčastnily. Napříč jednotlivými typy škol jsou meziroční rozdíly zřetelnější. Uchazeči o **gymnázia** si pohoršili oproti roku 2020 o 2 p. b., na **lyceích** pak klesl výsledek o 2,7 p. b. Mezi uchazeči o **SOŠ** došlo ke snížení průměrného skóru o 2,3 p. b., uchazeči o **SOU** pak dosáhli skóru nižšího o 3,1 p. b. Méně zastoupení uchazeči o **nástavbové** obory si naopak oproti roku 2020 polepšili, a to o 1,8 p. b.

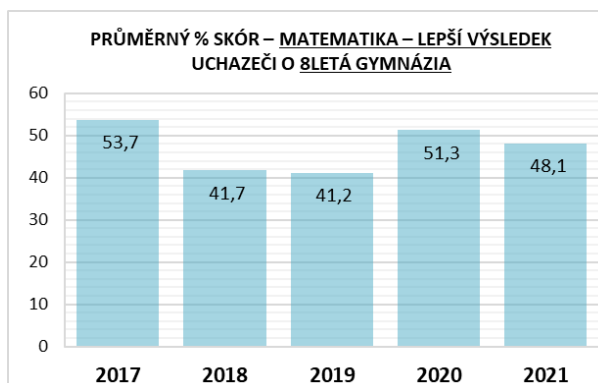
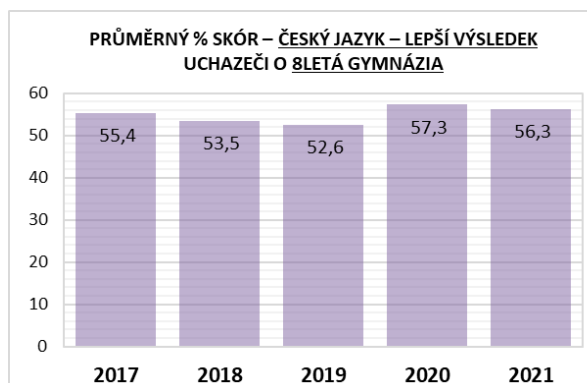

Mezi uchazeči o 6letá gymnázia byl průměrný % skóre z **českého jazyka a literatury** v roce 2021 druhý nejvyšší z celého porovnávaného období. Oproti roku 2020, kdy měli uchazeči pouze jeden pokus pro složení testu, byl průměrný výsledek o 5,3 p. b. vyšší.

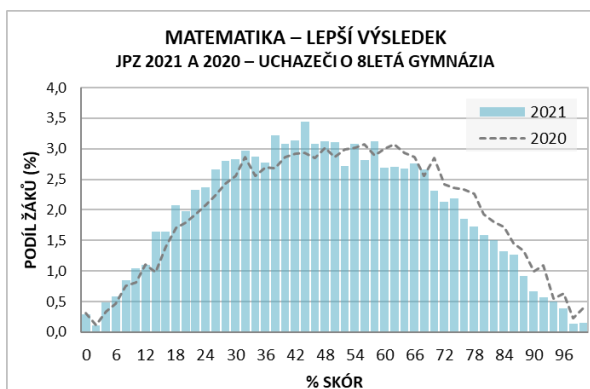
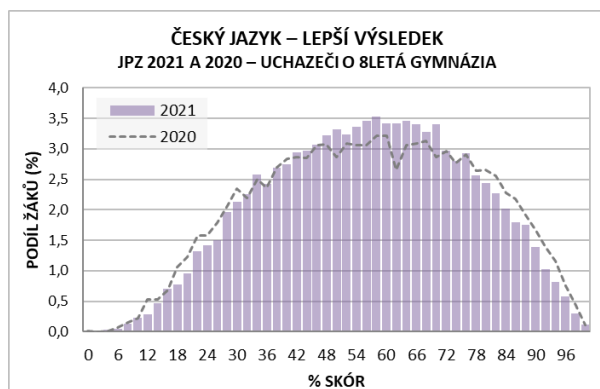
Průměrný lepší výsledek z **matematiky** mezi uchazeči o 6letá gymnázia se v roce 2021 dostal na nejvyšší hodnotu od zavedení jednotné přijímací zkoušky. Meziročně vzrostl o 4,8 p. b., v roce 2020 však měli uchazeči pouze jeden pokus pro skládání testu.

Podobně jako u 6letých gymnázií i mezi uchazeči o **8letá gymnázia** byl průměrný dosažený % skór z **českého jazyka a literatury** v roce 2021 druhý nejvyšší od roku 2017. Oproti roku 2020, kdy měli uchazeči pouze jeden pokus, byl průměrný výsledek o 1 p. b. nižší.

Průměrný lepší výsledek z **matematiky** v roce 2021 mezi uchazeči o **8letá gymnázia** meziročně klesl o 3,2 p. b. na hodnotu 48,1 %. Nižšího průměrného skóru než v roce 2021 bylo dosaženo v letech 2018 a 2019.

JPZ 2021 PŘIHLÁŠKY, NEÚČAST A VÝSLEDKY		ČESKÝ JAZYK - LEPŠÍ VÝSLEDEK						MATEMATIKA - LEPŠÍ VÝSLEDEK					
		PŘIHLÁŠENÍ	KONALI	NEKONALI	NEÚČAST (%)	PRŮMĚRNÝ % SKÓR	PRŮM. PERCENTIL. UMÍSTĚNÍ	PŘIHLÁŠENÍ	KONALI	NEKONALI	NEÚČAST (%)	PRŮMĚRNÝ % SKÓR	PRŮM. PERCENTIL. UMÍSTĚNÍ
UCHAZEČI O 8LETÁ GYMNAZIA	CELKEM	17 488	17 083	405	2,3	56,3	50,0	17 493	17 089	404	2,3	48,1	50,0
	Hl. m. Praha	4 852	4 767	85	1,8	61,9	58,2	4 856	4 771	85	1,8	55,7	60,0
	Středočeský	2 639	2 585	54	2,0	56,8	50,8	2 639	2 586	53	2,0	48,7	50,9
	Jihočeský	925	899	26	2,8	56,4	50,3	925	899	26	2,8	46,4	47,9
	Plzeňský	893	880	13	1,5	57,0	51,1	893	880	13	1,5	48,5	50,6
	Karlovarský	503	492	11	2,2	49,6	40,3	503	492	11	2,2	41,6	41,6
	Ústecký	840	813	27	3,2	49,0	39,8	840	813	27	3,2	38,6	37,5
	Liberecký	517	501	16	3,1	54,2	47,2	517	501	16	3,1	45,3	46,6
	Královéhradecký	809	792	17	2,1	52,0	44,0	809	792	17	2,1	43,6	44,1
	Pardubický	889	868	21	2,4	55,0	48,2	889	869	20	2,2	46,1	47,5
	Kraj Vysočina	675	655	20	3,0	53,1	45,2	675	655	20	3,0	43,1	43,4
	Jihomoravský	2 132	2 083	49	2,3	56,9	50,8	2 133	2 084	49	2,3	48,7	50,8
	Olomoucký	993	964	29	2,9	53,6	46,0	993	964	29	2,9	43,4	43,7
	Zlínský	700	677	23	3,3	53,8	46,6	700	677	23	3,3	43,1	43,5
	Moravskoslezský	1 177	1 148	29	2,5	52,2	44,1	1 177	1 148	29	2,5	44,5	45,4
UCHAZEČI O 6LETÁ GYMNAZIA	CELKEM	5 338	5 259	79	1,5	60,5	50,0	5 346	5 267	79	1,5	50,0	50,0
	Hl. m. Praha	2 342	2 311	31	1,3	63,6	55,3	2 346	2 315	31	1,3	55,5	57,3
	Středočeský	44	44	0	0,0	50,9	34,5	44	44	0	0,0	39,3	35,9
	Jihočeský	259	254	5	1,9	58,9	46,9	260	255	5	1,9	45,1	43,3
	Plzeňský	239	238	1	0,4	57,3	44,3	239	238	1	0,4	45,1	43,6
	Karlovarský	25	25	0	0,0	42,0	20,4	25	25	0	0,0	26,1	19,3
	Ústecký	49	48	1	2,0	46,7	29,7	49	48	1	2,0	37,0	33,0
	Liberecký	66	66	0	0,0	59,4	47,8	66	66	0	0,0	49,5	49,3
	Královéhradecký	427	421	6	1,4	58,3	46,2	427	421	6	1,4	46,7	46,0
	Kraj Vysočina	132	130	2	1,5	51,3	33,5	132	130	2	1,5	37,5	33,5
	Jihomoravský	977	962	15	1,5	61,8	52,1	977	962	15	1,5	49,7	49,5
	Olomoucký	320	314	6	1,9	59,3	48,0	320	314	6	1,9	46,3	45,2
	Zlínský	137	133	4	2,9	55,7	42,7	139	135	4	2,9	42,5	39,9
	Moravskoslezský	443	434	9	2,0	55,8	41,9	444	435	9	2,0	43,8	41,6
UCHAZEČI O 4LETÉ OBORY	CELKEM	60 839	57 040	3 799	6,2	57,9	50,0	60 991	57 120	3 871	6,3	43,2	50,0
	4LETÁ GYMNAZIA	18 305	17 956	349	1,9	72,0	71,4	18 356	17 981	375	2,0	58,7	69,7
	LYCEA	8 265	8 067	198	2,4	63,2	58,1	8 277	8 073	204	2,5	47,7	56,1
	SOŠ	40 002	37 664	2 338	5,8	54,4	44,7	40 098	37 720	2 378	5,9	39,6	45,6
	SOU	5 578	5 058	520	9,3	45,8	31,7	5 593	5 065	528	9,4	31,8	35,2
	NÁSTAVBY	2 243	1 786	457	20,4	40,1	23,0	2 243	1 783	460	20,5	20,7	20,2
	Hl. m. Praha	12 148	11 627	521	4,3	61,9	56,1	12 232	11 656	576	4,7	49,3	57,5
	Středočeský	5 069	4 756	313	6,2	59,2	52,0	5 074	4 761	313	6,2	43,6	50,6
	Jihočeský	2 390	2 236	154	6,4	62,1	56,3	2 391	2 238	153	6,4	49,0	57,7
	Plzeňský	3 811	3 591	220	5,8	55,2	45,8	3 819	3 593	226	5,9	40,2	46,2
	Karlovarský	1 821	1 699	122	6,7	50,4	38,5	1 824	1 703	121	6,6	33,9	38,1
	Ústecký	3 520	3 148	372	10,6	51,9	41,0	3 525	3 149	376	10,7	34,9	39,3
	Liberecký	2 731	2 569	162	5,9	56,7	48,2	2 732	2 571	161	5,9	41,4	47,7
	Královéhradecký	3 598	3 394	204	5,7	56,5	47,9	3 602	3 399	203	5,6	41,1	47,5
	Pardubický	3 865	3 625	240	6,2	58,0	50,1	3 873	3 629	244	6,3	43,1	50,0
	Kraj Vysočina	3 120	2 931	189	6,1	58,6	50,9	3 121	2 931	190	6,1	43,7	50,8
	Jihomoravský	7 000	6 589	411	5,9	61,2	54,9	7 017	6 599	418	6,0	46,6	54,2
	Olomoucký	4 018	3 822	196	4,9	57,1	48,7	4 021	3 824	197	4,9	41,2	47,6
	Zlínský	4 842	4 551	291	6,0	58,4	50,7	4 857	4 566	291	6,0	43,0	49,9
	Moravskoslezský	7 735	7 297	438	5,7	54,7	45,1	7 743	7 300	443	5,7	39,8	45,7

3.3 NÁKLADY NA PŘÍPRAVU A REALIZACI

Roční provozní náklady na konání jednotné přijímací zkoušky (jednoho řádného a jednoho náhradního termínu) v roce 2021 činily **16,78 mil. Kč**.

3.4 INFORMAČNÍ PODPORA

Informační podpora široké veřejnosti byla zajišťována zejména prostřednictvím webových stránek Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a webových stránek Centra prijimacky.cermat.cz, na nichž byly prezentovány jak základní informace o podobě a obsahu zkoušky, tak nejdůležitější novinky spojené s úpravou modelu JPZ v souvislosti průběhem školního roku ovlivněným pokračující pandemií.

Uchazeči na webových stránkách našli kompletní informace a materiály k jednotlivým částem přijímacího řízení – na webu byly k dispozici tiskopisy přihlášek ke vzdělávání s podrobným návodem na jejich vyplnění, přehledy nejdůležitějších informací k poskytování výsledků nebo informace k podání zápisového lístku či žádostem o nové rozhodnutí v případě nepřijetí.

S cílem poskytnout maximální možnou podporu uchazečům, kteří se připravovali na JPZ ve ztížených podmínkách, Centrum na svém webu dále rozvíjelo sekci *Přijímačky bez obav*, v níž byly pro uchazeče přehledně zveřejňovány užitečné informace a dokumenty, které jim mohly pomoci s přípravou na testy.

Kromě testů z českého jazyka a literatury a matematiky pro čtyřleté obory a obory nástavbového studia a víceletá gymnázia z předchozích let, které jsou na webových stránkách dlouhodobě k dispozici, byly v této sekci zpřístupněny také průvodce přípravou na konání JPZ a průvodce řešením testů, které uchazeči mohli využít jako vhodný doplněk při procvičování.

K dispozici byla také [webová aplikace](#) umožňující procvičování a následné vyhodnocení testů a dílčích skupin úloh z českého jazyka a literatury a z matematiky v podobě blízké reálnému formátu zkoušky.

Pro veřejnost byl dalším významným informačním kanálem oficiální facebookový profil *Jednotné přijímačky*. Tento profil poskytoval uživatelům zejména informace o novinkách při organizaci JPZ v souvislosti s vývojem epidemické situace a odkazoval na další užitečné informační zdroje a materiály. Prostřednictvím profilu byly zodpovídaný také dotazy jednotlivých uživatelů.

Kromě výše uvedených informací byly na webových stránkách [data.cermat.cz](#) postupně zveřejňovány i analytické zprávy týkající se počtu přihlášených uchazečů a výsledků jednotné přijímací zkoušky.

Informační podpora byla poskytována také samotným středním školám. Nejdůležitější informace týkající se realizace jednotné přijímací zkoušky byly školám zasílány formou tzv. direct-mailingu prostřednictvím informačního systému CERTIS. V tomto systému byly průběžně zpřístupňovány také metodické materiály a další doprovodné organizační dokumenty. Školám, uchazečům i veřejnosti byl každý pracovní den k dispozici HelpDesk na tel. 224 507 507 a na e-mailové adrese info@cermat.cz.

3.5 HODNOCENÍ TESTŮ

V souladu s ustanoveními interních norem proběhlo zpracování psychometrických parametrů výsledků jednotlivých testů. Výsledky analýz byly projednány validačními komisemi Centra, jejichž členy byli vždy tři externí experti. Všechny testy byly komisemi shledány jako způsobilé plnit funkci validního zadání pro JPZ. Zkušební dokumentace včetně klíčů správných řešení a položkových analýz byly předány Nezávislé odborné komisi MŠMT (NOK). Ta na základě předložených materiálů posoudila zkušební dokumentaci a dospěla k závěru, že všechny testy i jednotlivé úlohy byly konstrukčně v pořádku a v souladu s RVP ZV s přihlédnutím k příslušným ročníkům základní školy.

Posudky Nezávislé odborné komise jsou k dispozici na [webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy](#).

3.6 ZÁVĚRY A ZJIŠTĚNÍ

Na rozdíl od roku 2020, kdy se JPZ konala pouze v jednom řádném a v jednom náhradním termínu, proběhly jednotné zkoušky ve standardním režimu (dva řádné termíny a dva termíny náhradní).

3.6.1 DOPORUČENÍ PRO VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM

Z posouzení výsledků jednotné přijímací zkoušky a s přihlédnutím k výsledkům maturitní zkoušky znovu vyplynula následující doporučení pro vzdělávací systém publikovaná již v předchozích výročních zprávách:

V OBLASTI KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

1. Hledat cesty zvýšení kvality vzdělávání v oblasti komunikačních dovedností v mateřském jazyce, jejichž neuspokojivou úroveň ukazují zejména výsledky maturitních zkoušek konaných formou písemné práce.
2. Hledat cestu, jak zvýšit čtenářskou gramotnost a schopnost žáků analyzovat text a vyhledávat informace. Právě v úlohách na porozumění textu žáci často chybují a nízká úroveň čtenářské gramotnosti se pak následně projevuje i ve výsledcích z jiných předmětů. Tato skutečnost je zřejmá zejména ve slovních úlohách z matematiky, kdy žáci často nejsou schopni úlohu porozumět a následně ji řešit.
3. Posílit hodinové dotace matematiky na druhém stupni základních škol tak, aby žáci měli učivo více zažité a procvičené.

V RÁMCI KONCEPTU VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU

1. Řešit problém středních škol, který spočívá ve stále se zvyšující obtížnosti vyrovnání se s velmi rozdílnou a často prokazatelně nízkou úrovní vědomostí a dovedností absolventů základních škol, a to zejména v matematice.
2. Posílit kariérové poradenství – podpořit rodiče a žáky při rozhodování o další cestě vzdělávacím systémem.
3. Prosadit do výuky moderní poznatky kognitivních věd a validní zkušenosti zahraničních vzdělávacích systémů.

V RÁMCI ŘEŠENÍ LOKÁLNÍCH DISPROPORCÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

1. Analyzovat příčiny lokální determinovanosti špatných výsledků jednotné přijímací zkoušky i maturitní zkoušky a poskytnout zřizovatelům relevantní údaje a doporučení (oborová struktura, síť škol atd.).

3.7 ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA, ANALÝZY

Souhrnná závěrečná zpráva *Jednotná přijímací zkouška do oborů vzdělání s maturitní zkouškou v roce 2021* je umístěna na [webových stránkách Centra](#), na nichž jsou k dispozici také podrobné [analýzy](#) podaných přihlášek a výsledků jednotné přijímací zkoušky.

4 ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

Závěrečná zkouška v oborech vzdělání s výučním listem (ZZ) je založena na jednotném zadání (tj. tématech a úkolech) pro písemnou, praktickou a ústní zkoušku, a to pro každý obor středního vzdělání s výučním listem kategorie H a kategorie E, tj. celkem pro 120 oborů vzdělání.

Povinnost škol uspořádat závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání je legislativně ukotvena novelou školského zákona č. 82/2015 Sb., která vstoupila v platnost 1. 5. 2015. Podrobnosti k organizaci závěrečné zkoušky stanovuje vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Realizace závěrečných zkoušek je plně v gesci škol. Za průběh závěrečných zkoušek odpovídá ředitel školy, v jehož kompetenci je zajistit organizaci zkoušek, jejich přípravu i vyhodnocení.

V rámci Centra je pro problematiku ZZ vytvořeno samostatné oddělení, které spravuje obsah závěrečných zkoušek. Za tvorbu a inovaci jednotných zadání závěrečné zkoušky (JZZZ) zodpovídají editorky a editoři jednotných zadání úzce spolupracující se zkušenými pedagogy ze škol, kteří vytvářejí jednotlivá témata, úkoly, otázky a vzorová řešení pro zkoušky v daném oboru.

Tak jako školní rok 2019/2020 byl i školní rok 2020/2021 ovlivněn pokračující pandemií covid-19, kdy teoretická výuka ve školách byla po část roku převedena na distanční formu a odborný výcvik neprobíhal nebo byl silně omezen. Na tuto nestandardní situaci ve školách reagovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 29. 1. 2021 vydáním opatření obecné povahy, které upravilo podobu závěrečné zkoušky ve školním roce 2020/2021. Dne 15. 2. 2021 byly k opatření obecné povahy vydány dodatek upravující původní znění a doprovodná metodika věnující se ukončování vzdělávání a konání závěrečné zkoušky ve školním roce 2020/2021.

Nejdůležitější změny platné ve školním roce 2020/2021:

- Závěrečnou zkoušku mohli konat všichni žáci posledních ročníků, kteří prospěli v prvním pololetí školního roku 2020/2021.
- Období pro konání závěrečné zkoušky v řádném termínu bylo prodlouženo do 31. 8. 2021.
- Závěrečná zkouška se skládala z praktické zkoušky a dále z písemné zkoušky nebo ústní zkoušky podle výběru ředitele školy, tzn. že praktická zkouška byla povinná pro všechny žáky a ředitel školy rozhodl, zda druhou zkoušku budou žáci konali formou písemné zkoušky, nebo ústní zkoušky.
- Písemná zkouška trvala nejdéle 270 minut, tzn. že všem žákům byl prodloužen čas z původních 240 min. o 30 minut.
- Pořadí jednotlivých zkoušek závěrečné zkoušky stanovil ředitel školy.
- Pravidla pro přípravu zadání závěrečných zkoušek zůstala nezměněna, škola byla povinna využít jednotných zadání a související zkušební dokumentaci, která byla pro termín červen 2021 zveřejněna v březnu 2021.
- Ředitel školy měl možnost jednotná zadání a související zkušební dokumentaci adaptovat v nezbytně nutné míře v podmínkách školy, pokud k tomu byly zvláštní důvody, a to tak, aby zůstala zachována jejich podstata. Taková úprava mohla být nezbytná u praktické zkoušky,

kterou nebylo možné realizovat na pracovištích u zaměstnavatelů a kterou bylo nutné vykonat v podmínkách školního pracoviště.

- Termíny konání jednotlivých zkoušek závěrečné zkoušky zveřejnil ředitel školy na internetových stránkách školy a seznámil s nimi žáky do 15. 3. 2021.

4.1 INFORMAČNÍ SYSTÉM ZZ

Nedílnou součástí závěrečné zkoušky je informační systém (ISZZ), který je nástrojem pro tvorbu témat, úkolů, správu jednotných zadání a všech uživatelů a jehož prostřednictvím jsou JZZZ zprostředkovány školám. Jedná se o ojedinělý způsob tvorby a zadávání závěrečných zkoušek, a to i v mezinárodním kontextu. K 31. 12. 2021 systém obsahoval cca 10 061 témat, 21 861 úkolů a testových otázek pro písemnou zkoušku na počítači a spravoval zhruba 575 škol a 650 autorů. U 95 oborů vzdělání bylo možno ve školním roce 2020/2021 písemnou zkoušku realizovat na počítači.

V lednu a únoru 2021 proběhlo testování 16 nových bank úkolů pro písemnou zkoušku ve školách. Na základě úspěšného testování byly tyto banky využity od června 2021 pro písemnou zkoušku s možností realizace na počítači v následujících oborech:

OBOR VZDĚLÁNÍ
31-57-H/01 Výrobce textilií
31-62-H/01 Výrobce pokrývek hlavy
32-54-H/01 Výrobce obuvi
36-64-H/01 Tesař
41-56-H/02 Opravář lesnických strojů
41-57-H/01 Zpracovatel dřeva
33-54-H/01 Mechanik hudebních nástrojů
82-51-H/06 Umělecký štukatér
82-51-H/08 Umělecký sklenář
82-51-H/09 Umělecký rytec
31-59-E/01 Šití oděvů
33-57-E/01 Dřevařská výroba
36-51-E/01 Dlaždičské práce
36-64-E/01 Tesařské práce
36-67-E/02 Stavební práce
36-69-E/01 Pokrývačské práce

Dle nastaveného harmonogramu byla na webovém portálu pro školy zveřejněna v lednu 2021 témata samostatných odborných prací pro školní rok 2020/2021 a následně jednotná zadání pro termín červen 2021, září 2021 a prosinec 2021.

4.2 ZPRACOVÁNÍ JEDNOTNÝCH ZADÁNÍ

4.2.1 AKTUALIZACE JEDNOTNÝCH ZADÁNÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/2021

Začátek nového roku byl věnován přípravě na zveřejnění jednotných zadání pro školy k 1. 3. 2021. Dále byly finalizovány práce na revidovaných bankách úloh pro písemnou zkoušku a na tématech praktické a ústní zkoušky. Zároveň byly zahájeny práce zaměřené již pro následující školní rok 2021/2022.

Bez ohledu na nestandardní průběh roku 2021 oddělení ZZ ve spolupráci s autory ze škol připravilo celkem 10 nových bank úloh pro písemnou zkoušku v následujících oborech vzdělání:

OBOR VZDĚLÁNÍ
33-56-H/01 Truhlář
36-59-H/01 Podlahář
36-67-H/02 Kamnář
41-54-H/01 Podkovář a zemědělský kovář
82-51-H/01 Umělecký kovář a zámečnický, pasíř
82-51-H/02 Umělecký truhlář a řezbář
31-57-E/01 Textilní a oděvní výroba
33-57-E/01 Dřevařská výroba
36-55-E/01 Klempířské práce ve stavebnictví
36-59-E/01 Podlahářské práce

Oddělení ZZ připravilo rovněž aktualizovaná témata samostatných odborných prací (SOP) pro školní rok 2021/2022, které jsou žákům zadávány v 15 oborech vzdělání. Editoři dále provedli revizi JZZZ pro následujících 27 oborů vzdělání:

OBOR VZDĚLÁNÍ	
23-51-E/01 Strojírenské práce	36-69-E/01 Pokrývačské práce
23-56-H/01 Obráběč kovů	37-51-H/01 Manipulant poštovního provozu a přepravy
23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel	37-52-H/01 Železničář
26-51-H/01 Elektrikář	41-51-H/01 Zemědělec – farmář
26-51-H/02 Elektrikář – silnoproud	41-52-E/01 Zahradnické práce
26-57-H/01 Autoelektrikář	41-52-H/01 Zahradník
29-51-E/01 Potravinářská výroba	41-53-H/02 Jezdec a chovatel koní
29-51-H/01 Výrobce potravin	41-56-E/01 Lesnické práce
31-57-E/01 Textilní a oděvní výroba	53-41-H/01 Ošetřovatel
33-56-E/01 Truhlářská a čalounická výroba	65-51-H/01 Kuchař – číšník
33-57-E/01 Dřevařská výroba	66-51-H/01 Prodavač
33-58-E/01 Zpracovatel přírodních pletiv	75-41-E/01 Pečovatelské služby
36-64-E/01 Tesařské práce	82-51-H/09 Umělecký rytec
36-64-H/01 Tesař	

4.2.2 PORADY ŠKOL K JEDNOTNÝM ZADÁNÍM

Kromě tvorby nových bank úkolů probíhala během roku 2021 v řadě oborů také inovace témat i struktury jednotných zadání. Z toho důvodu se uskutečnilo celkem 26 porad se školami, kterých se zúčastnilo celkem 514 zástupců škol.

OBOR VZDĚLÁNÍ	DATUM PORADY	POČET ŠKOL NA PORADĚ	POČET ÚČASTNÍKŮ PORADY ZE ŠKOL
23-56-H/01 Obráběč kovů	20.10.	21	30
26-51-H/01 Elektrikář	27.5.	25	39

OBOR VZDĚLÁNÍ	DATUM PORADY	POČET ŠKOL NA PORADĚ	POČET ÚČASTNÍKŮ PORADY ZE ŠKOL
26-51-H/02 Elektrikář – silnoproud			
26-52-H/01 Elektromechanik pro zařízení a přístroje	27. 4.	37	47
33-56-H/01 Truhlář	14. 5.	18	24
33-56-H/01 Truhlář	11. 11.	85	105
36-67-H/02 Kamnář	15. 4.	2	3
36-59-H/01 Podlahář	10. 5.	4	4
41-52-H/01 Zahradník	19. 1.	24	29
41-54-H/01 Podkovář a zemědělský kovář	22. 4.	4	4
41-51-H/01 Zemědělec – farmář	14. 10.	20	24
65-51-H/01 Kuchař – číšník	07. 04.	26	32
66-51-H/01 Prodavač – zbraně a střelivo	09. 11.	1	5
82-51-H/01 Umělecký kovář a zámečník, pasíř	21. 04.	14	17
82-51-H/01 Umělecký kovář a zámečník, pasíř	09. 12.	14	17
82-51-H/02 Umělecký truhlář a řezbář	28. 04.	10	12
82-51-H/02 Umělecký truhlář a řezbář	08. 06.	10	12
28-63-E/01 Bižuterní výroba	6.12.	2	3
29-51-E/01 Potravinářská výroba	14.4.	24	31
33-56-E/01 Truhlářská a čalounická výroba – zaměření truhlářská výroba	25. 3.	18	21
33-57-E/01 Dřevařská výroba	18. 2.	5	8
33-58-E/01 Zpracovatel přírodních pletí	12. 10.	4	8
36-55-E/01 Klempířské práce ve stavebnictví	20.4.	2	3
36-59-E/01 Podlahářské práce	16.4.	2	3
36-67-E/02 Stavební práce	15.11.	7	8
41-56-E/01 Lesnické práce	21.10.	3	4
66-51-E/01 Prodavačské práce	6. 10.	16	21

Porady byly vzhledem k nepříznivé epidemiologické situaci realizovány online. Jak je vidět na uvedených číslech, o online porady byl ze strany škol obrovský zájem a v této formě budou pokračovat i v budoucnu. Díky poradám editoři rozšířili také řady stávajících aktivních autorů.

4.2.3 SOUTĚŽ SAMOSTATNÝCH ODBORNÝCH PRACÍ

Termínem *samostatná odborná práce* (SOP) se označuje písemné zpracování komplexního úkolu zaměřeného na prokázání všeobecných i odborných znalostí a dovedností, které úzce souvisejí s výkonem praktických činností v rámci daného oboru. SOP je součástí praktické zkoušky u 15 oborů vzdělání či zaměření.

V lednu 2021 obdržely školy pokyny pro realizaci SOP, aby je žákům zadaly na začátku 2. pololetí. Čas na zpracování byl minimálně jeden měsíc. Výsledky pak žáci aplikovali u praktické zkoušky na základě podkladů ze SOP (např. v oboru Cukrář upekli dort a v oboru Kadeřník vytvořili slavnostní účes).

V roce 2021 uspořádalo Centrum ve spolupráci s Hospodářskou komorou již desátý ročník soutěže o nejlepší SOP. Do soutěže školy přihlášily celkem 83 samostatných odborných prací žáků z 9 oborů či zaměření: Cukrář (18 prací), Kuchař – číšník (16 prací), Kuchař (10 prací), Číšník (10 prací), Kadeřník (18 prací), Krejčí (5 prací), Operátor skladování (2 práce), Umělecký kovář a zámečnický pasíř (2 práce), Umělecký keramik (2 práce).

Všechny práce byly nejprve posouzeny externími hodnotiteli, a to buď odborníkem z praxe či ze školy, nebo odborným garantem z Národního pedagogického institutu ČR. Závěrečné vyhodnocení nejlepších SOP se uskutečnilo 7. 10. 2021 za účasti Michaely Kleňhové, ředitelky CZVV, a Evy Heroldové, ředitelky Odboru projektů, vzdělávání a výzkumu Hospodářské komory ČR. Hodnotící komise vybrala 30 nejlepších prací, jejichž autoři prokázali jak vysokou odbornou úroveň, tak invenci při zpracování SOP na počítači.

Autoři oceněných SOP obdrželi certifikát o svém úspěchu přímo z rukou prezidenta Hospodářské komory Vladimíra Dlouhého na slavnostní akci pořádané Hospodářskou komorou 12. 12. 2021.

4.3 REALIZACE ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY VE ŠKOLÁCH

Jednotná zadání závěrečné zkoušky jsou během školního roku zveřejňována ve třech termínech, které korespondují s konáním samotné závěrečné zkoušky.

JEDNOTNÁ ZADÁNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY 2020/2021	
Termín konání	Termín zpřístupnění
červen–srpen 2021	březen 2021
září 2021	srpen 2021
prosinec 2021	listopad 2021

Od momentu zveřejnění jsou jednotná zadání školám plně k dispozici, tzn. že s nimi mohou bez jakéhokoliv odkladu pracovat učitelé pověřeni ředitelem školy přípravou závěrečné zkoušky.

4.3.1 ČERVNOVÝ TERMÍN ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY

Na počátku března 2021 byla zveřejněna v informačním systému v portálu pro školy jednotná zadání pro konání závěrečné zkoušky v červnu–srpnu 2021. Jednalo se o tzv. řádný termín, v jehož rámci koná závěrečnou zkoušku nejvíce žáků.

K uvedenému termínu se zaregistrovalo 498 z 574 škol, které vyučují učební obory. Ke zkouškám bylo přihlášeno 28 248 žáků, z toho 19 192 chlapců a 9 056 dívek v rámci 111 (79 oborů kategorie H a 32 oborů kategorie E) z celkového počtu 120 oborů vzdělání. V oborech kategorie H se jednalo o 24 925 žáků, v oborech kategorie E to bylo 2 973 žáků.

Školní rok 2020/2021 byl odlišný v tom, že žáci skládali pouze dvě zkoušky. Praktická zkouška byla povinná pro všechny. Dále bylo umožněno řediteli školy rozhodnout u každého oboru, zda žáci budou konat písemnou zkoušku, nebo ústní zkoušku. Při volbě mezi písemnou nebo ústní zkoušku rozhodoval ředitel školy vždy samostatně za každý obor vzdělání, a nikoliv za školu jako celek, tj. každý obor vzdělání byl ve škole posuzován samostatně.

V červnovém termínu 2021 (údaj platí na období červen–srpen 2021) se závěrečné zkoušky konaly celkem v 2 187 školooborech na 498 registrovaných školách.

Pro písemnou zkoušku se rozhodlo 857 školooborů (11 760 žáků), zatímco ústní zkoušku zvolilo 1 301 školooborů (16 138 žáků).

Při registraci do ISZZ školy často uváděly časový interval realizace zkoušek červen–červenec, červenec–srpen. Ačkoli nelze přesně stanovit počty žáků konajících závěrečnou zkoušku v červenci nebo srpnu, na základě získaných dat ze škol se ukázalo, že stěžejním měsícem pro konání závěrečné zkoušky zůstal červen.

Na období červenec–srpen registrovalo 57 škol 2 722 žáků (převažovali žáci v oborech vzdělání kategorie H s cca 2 600 žáky), z toho pouze v srpnu realizovalo zkoušku 16 škol (cca 327 žáků). Ostatní školy při registraci k ZZ uvedly interval červen–srpen, nikoliv pouze měsíc srpen.

Písemná zkouška byla v červenci realizována pouze na dvou školách (jedná se o tři školoobory a 23 žáků). Ústní zkouška nebyla v období červenec–srpen na školách již realizována.

V rámci nepovinné zpětné vazby ze škol Centrum získalo výsledky ze 176 škol za 89 oborů vzdělání. Výsledky se týkaly 7 748 žáků, přičemž se převážně jednalo o praktickou zkoušku u žáků kategorie H (6 259 žáků). Výsledky žáků tedy poskytlo 35 % škol. Zpětná vazba se tak týkala pouze 27 % žáků přihlášených k termínu červen–srpen. Jedná se o nejnižší podíl za celou dobu existence ZZ a je zřejmé, že míra zpětné vazby odpovídá komplikovaným okolnostem, za kterých realizace ZZ na školách probíhala.

PRAKTICKÁ ZKOUŠKA – OBORY VZDĚLÁNÍ KATEGORIE H

Průměrná známka: 2,29 (2020: 2,3; 2019: 2,25; 2018: 2,27)

Známka z praktické zkoušky má toto rozdělení:

ZNÁMKA	PODÍL ZASTOUPENÍ
1	29%
2	32%
3	23%
4	14%
5	2%

4.3.2 ZÁŘÍJOVÝ A PROSINCOVÝ TERMÍN ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY

Na začátku srpna byla prostřednictvím portálu ISZZ pro školy zveřejněna jednotná zadání pro konání závěrečné zkoušky v září 2021. Na začátku listopadu došlo následně ke zpřístupnění jednotných zadání pro prosincový termín.

V obou případech se jednalo převážně o náhradní nebo opravné termíny pro žáky, kteří neuspěli u zkoušek v předešlých termínech, a o žáky z oborů L + H, pro které byl termín září i hlavním termínem závěrečné zkoušky.

K **zářijovému** termínu se zaregistrovalo 264 škol z 574 škol, které vyučují učební obory. Ke zkouškám bylo přihlášeno 3 129 žáků v rámci 81 oborů vzdělání (63 oborů kategorie H a 18 oborů kategorie E) z celkového počtu 120 oborů vzdělání. V oborech kategorie H se jednalo o 3 072 žáků, v oborech kategorie E bylo přihlášeno 57 žáků.

K **prosincovému** termínu se zaregistrovalo 127 škol z 574 škol. Ke zkouškám bylo přihlášeno 902 žáků (39 oborů kategorie H a 12 oborů kategorie E). V oborech kategorie H se jednalo o 847 žáků, v oborech kategorie E se ke zkoušce přihlásilo 55 žáků.

4.4 METODICKÁ PODPORA ŠKOL

Na pomoc školám při přípravě závěrečných zkoušek byla připravena metodická příručka [Závěrečná zkouška podle jednotného zadání ve škole](#). Příručka byla k dispozici jak na webových stránkách Centra, tak na informačním portálu ISZZ.

Tuto metodickou publikaci Centrum každoročně aktualizuje a vydává na pomoc pedagogům, kteří ve školách připravují závěrečné zkoušky. V publikaci učitelé najdou návod, jak postupovat při přípravě všech částí závěrečné zkoušky, jak zacházet s jednotným zadáním a další informace o správném postupu při volbě a výběru témat či při jejich generování na počítači, kritériích hodnocení žáků či důležitosti vyplnění zpětné vazby. Jedna z kapitol je věnována přípravě závěrečné zkoušky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a učitelé v ní najdou i konkrétní příklady uzpůsobení podmínek závěrečné zkoušky pro tyto žáky.

Přípravu písemné zkoušky v elektronické podobě podrobně popisuje příloha č. 1 k této publikaci. V dalších přílohách jsou uvedeny otázky ze světa práce pro ústní zkoušku v oborech kategorie H i E a kontakty na editory podle jednotlivých oborů vzdělání.

Publikace obsahuje také odkazy na právní normy související se závěrečnou zkouškou a kontakty, které mohou pedagogové využít při řešení problémů.

4.5 ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA PRO ŽÁKY S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI

Závěrečná zkouška je určena všem žákům v oborech s výučním listem. Nesmí přitom znevýhodnit žáky, kteří jsou vzděláváni i hodnoceni za specifických podmínek, které zohledňují jejich zdravotní postižení či jiný handicap. Povinnost skládat závěrečné zkoušky podle témat stanovených v jednotném zadání pro tyto žáky samozřejmě platí. Škola zde postupuje v souladu s platnou školskou legislativou.

Většina žáků s PPO se vzdělává v oborech vzdělání kategorie E (více než 70 %). Požadavky stanovené v JZZZ (např. kritéria hodnocení, formulace zadání) jsou zde proto pro všechny obory stanoveny s ohledem na potřeby těchto žáků.

Podpora realizace závěrečné zkoušky pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními (PPO) se každoročně uskutečňuje v těchto oblastech:

- Spolupráce se školami při uzpůsobení podmínek konání ZZ pro žáky s PPO – formou elektronické i telefonické komunikace se zástupci škol k záležitostem souvisejícím s konkrétními potřebami školy (např. přizpůsobení organizace ZZ pro žáky s PPO, úpravy JZZZ ve škole pro žáka s PPO v individuálních případech). V roce 2021 proběhly elektronickou formou konzultace se 13 školami.
- Plošné úpravy dokumentace jednotného zadání ve vybraných oborech vzdělání na základě připomínek a potřeb škol – tzn. přizpůsobení banky úkolů písemné zkoušky a témat praktické a ústní zkoušky pro využití u žáků s PPO (např. dopracování nových a revize obsahu stávajících úkolů a témat z hlediska potřeb těchto žáků). V roce 2021 proběhla revize 11 témat praktické zkoušky v oboru Knihařské práce, vznikla 2 nová témata praktické zkoušky v oboru Zpracovatel přírodních pletiv a došlo k inovaci uspořádání témat ústní zkoušky v oboru Prodavačské práce (rozdělení 117 témat nepotravinářského zboží do sortimentů pro možnost výběru sortimentu školou s ohledem na potřeby žáků s PPO).
- Spolupráce s pracovníky školských poradenských zařízení při stanovení doporučení k úpravám podmínek konání ZZ pro žáka s PPO – individuální případy. V roce 2021 proběhly elektronickou formou konzultace s 5 školskými poradenskými zařízeními.

4.6 INFORMAČNÍ PODPORA ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY

Hlavním zdrojem informací o závěrečné zkoušce byl i nadále [portál pro školy](#), který je součástí informačního systému ISZZ a jehož prostřednictvím byla školám poskytována JZZZ a metodická podpora pro realizaci závěrečných zkoušek ve školách.

Jako další zdroj informací byly k dispozici školám [webové stránky](#) Centra věnované pouze problematice závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem.

Pro elektronickou komunikaci s Centrem mohly školy využít adresu podporazz@cermat.cz.

4.7 NÁKLADY NA PŘÍPRAVU A REALIZACI JEDNOTNÝCH ZADÁNÍ

Celkové náklady na přípravu a realizaci závěrečné zkoušky byly pro celý rok 2021 ve výši **8 004 795 Kč**.

4.8 ZÁVĚRY A ZJIŠTĚNÍ

Ačkoli ve školním roce 2020/2021 žáci konali pouze dvě části zkoušky, příprava na zkoušky probíhala z velké části v domácím prostředí za komplikovaných podmínek. Výsledky závěrečné zkoušky mohly být ovlivněny skutečností, že závěrečnou zkoušku mohli konat všichni žáci, kteří prospěli v prvním pololetí 3. ročníků, tedy i ti, kteří by za standardních podmínek pro špatný prospěch ke zkoušce připuštění nebyli. V případě praktické zkoušky však srovnání s minulými roky ukazuje, že výsledky žáků se nijak nevymykaly výsledkům z předchozích školních let. Je vidět, že učitelům i žákům se podařilo překonat handicap spojený s uzavřením škol pro prezenční vyučování. Ačkoli se většina školního roku 2020/2021 odehrávala za ztížených podmínek, oddělení Závěrečné zkoušky se navzdory nestandardnímu průběhu školního roku podařilo bez závažných problémů zajistit agendu a úkoly spojené s realizací závěrečné zkoušky.

Při práci na aktualizaci jednotných zadání se velmi osvědčily porady škol vedené distanční formou. Využití online platformy umožňuje širší záběr porad, a to jak z pohledu počtu účastníků, tak i obsahu. Z důvodu časových úspor ze strany škol byl velký zájem o účast na poradách ve srovnání s poradami realizovanými prezenční formou a u některých oborů docházelo k opakovaným kratším pracovním schůzkám. Celkově se tak zvýšil zájem škol spolupodílet se na inovaci obsahu jednotných zadání závěrečné zkoušky.

5 PŘÍLOHY

SEZNAM ZKRATEK

CZVV	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
FÚ	Finanční úřad
IS	Informační systém
ISZZ	Informační systém závěrečné zkoušky
JPZ	Jednotná přijímací zkouška
JZZZ	Jednotné zadání závěrečné zkoušky
MA+	Matematika+
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Maturitní zkouška
NOK	Nezávislá odborná komise MŠMT
p. b.	procentní bod
PSSZ	Pražská správa sociálního zabezpečení
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SOP	Samostatná odborná práce
SOŠ	Obory středních odborných škol (obory kategorie M)
SOU	Obory středních odborných učilišť (obory kategorie L0)
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
ZO	Zkušební období
ZZ	Závěrečná zkouška v oborech s výučním listem